

5^ο Φόρουμ Διαβούλευσης

του LIFE DEBAG σχετικά με τις Εθελοντικές Συμφωνίες για τη μείωση της χρήσης πλαστικής σακούλας

Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αίθουσα στο ισόγειο του κτιρίου ΔΕΣ-ΚΟΙ
(Χαριλάου Τρικούπη 1 & Λαγουμιτζή 22, Καλλιθέα)
Υπό την Αιγίδα του ΥΠΕΝ και του ΕΟΑΝ

Πρόγραμμα 5^ο Φόρουμ Πέμπτη 01 Φεβρουαρίου 2018	
10:00-10:30	Εγγραφή – Καφές
	Χαιρετισμοί
10:30-11:00	<ul style="list-style-type: none"> • Ισμήνη Κριάρη, Πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου • Σωκράτης Φάμελλος*, Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος & Ενέργειας • Γιώργος Πατούλης*, Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) • Δημήτρης Πολιτόπουλος, Πρόεδρος του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ)
	Εισηγήσεις
11:00-11:20	Πρώτα αποτελέσματα του έργου LIFE DEBAG σε σχέση με τη μείωση της πλαστικής σακούλας στην παράκτια ζώνη της Σύρου Παπαθεοδώρου Γεώργιος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών, συντονιστής LIFE DEBAG
11:20-11:40	Ορθή εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για τη μείωση της πλαστικής σακούλας – Δυνατότητες υιοθέτησης εθελοντικών συμφωνιών Τριτοπούλου Ευθυμία, Δρ. Χημικός Μηχανικός Στέλεχος του ΕΟΑΝ
11:40-12:00	Καλή πρακτική εθελοντικής πρωτοβουλίας του λιανεμπορίου για τη μείωση της χρήσης πλαστικής σακούλας σε μεγάλες αλυσίδες super market Κιοσές Λευτέρης, Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ)
12:00-12:20	Προτάσεις Εθελοντικών Συμφωνιών προς το λιανεμπόριο για τη μείωση της χρήσης πλαστικής σακούλας στην Ελλάδα Κυρκίτσος Φίλιππος, Δρ. Περιβαλλοντολόγος Πρόεδρος της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης – Εταίρος του LIFE DEBAG
	Διαβούλευση – Συζήτηση
12:20-14:50	Τοποθετήσεις και ανοικτή Συζήτηση σχετικά με την υιοθέτηση Εθελοντικών Συμφωνιών Τοποθετήσεις, ανταλλαγή απόψεων και διάλογος μεταξύ των εμπλεκόμενων. Προσεκλήθησαν να συμμετάσχουν εκπρόσωποι: του ΥΠΕΝ, του ΕΟΑΝ, του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), καταναλωτικών οργανώσεων, του Συνδέσμου Προστασίας & Ορθολογικής Ανάπτυξης Κορινθιακού Κόλπου (ΣΠΟΑΚ), όλων των μεγάλων αλυσίδων Super Market, οικολογικών οργανώσεων και των εταίρων του LIFE DEBAG.
14:50-15:00	Συνοψιση συμπερασμάτων 5^ο Φόρουμ διαλόγου
15:00-15:30	Ελαφρύς μπουφές

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ) : Να ευχαριστήσουμε τον κ. Κιοσέ. Πάρα πολύ ενδιαφέροντα οι εκτιμήσεις και για το πώς εφαρμόζεται η νομοθεσία και που βρισκόμαστε.

Θα συνεχίσουμε με την τελευταία παρουσίαση πριν την συζήτηση, που έχει να κάνει με εθελοντικές συμφωνίες που μπορεί να υιοθετήσει το Λιανεμπόριο. Ήδη, κάποια από αυτά που θα αναφέρω, ήδη έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιούνται μέσω του ΙΕΛΚΑ από τις αλυσίδες και είναι πάρα-πάρα πολύ ενθαρρυντικό και δείχνει ότι μπορούμε πράγματι να πάμε γρήγορα και να επιταχύνουμε τις διαδικασίες.

Να πω καταρχήν, πριν ξεκινήσω, ότι έχετε όλοι μπροστά σας τις εθελοντικές συμφωνίες τις οποίες θα σας παρουσιάσω εν τάχει. Επίσης, στην πρώτη σελίδα από αυτά που πήρατε, έχετε τις συντομογραφίες θα έλεγα από την ορολογία που χρησιμοποιήσαμε, για να μπορέσουμε να τις κάνουμε πιο μικρές τις εθελοντικές συμφωνίες. Θα τις εξηγήσω και πάλι. Και βέβαια, για κάθε εθελοντική συμφωνία που θα αναφέρουμε, οι οποίες δεν είναι πολλές, μην μας τρομάζει το μεγάλο νούμερο, «39», είναι πολύ λιγότερες γιατί επαναλαμβάνονται σε άλλο επίπεδο η κάθε μία ανάλογα, με μια μικρή διαφορά.

Θα θέλαμε να δούμε και την γνώμη σας, των παρευρισκομένων, διότι οι παρευρισκόμενοι είναι εκπρόσωποι του Λιανεμπορίου, άνθρωποι οι οποίοι παίζουν σημαντικό ρόλο στο θέμα μείωσης της πλαστικής σακούλας στην Ελλάδα και θα θέλαμε την κατ' αρχήν γνώμη τους, εάν θα έβλεπαν θετικά μια τέτοια εθελοντική συμφωνία. Οπότε, σηκώνουμε την πράσινη κάρτα που κρατάμε. Εάν θα βλέπαμε αρνητικά μία τέτοια εθελοντική συμφωνία, και σηκώνουμε την κόκκινη κάρτα. Η, αν αυτή τη στιγμή δεν μπορούμε να αποφασίσουμε ή το βλέπουμε ότι θέλουμε να το σκεφτούμε, σηκώνουμε την κίτρινη κάρτα.

Δεν δεσμεύει κανέναν το να σηκώσουμε μία συγκεκριμένη κάρτα. Απλώς, είναι μια ενδεικτική εικόνα του τι λένε οι παρευρισκόμενοι, γιατί οι παρευρισκόμενοι είναι πάρα πολύ σημαντικοί παίκτες και εμπλεκόμενοι με το θέμα μείωσης πλαστικής σακούλας. Άρα, λοιπόν, θα παρουσιάσουμε κάποιες εθελοντικές συμφωνίες.

Πάμε να δούμε λιγάκι την ορολογία. Η ορολογία είναι καταρχήν η λεπτή πλαστική σακούλα μεταφοράς από 15-50μm, είναι η σακούλα η οποία μπαίνει το ανταποδοτικό τέλος, τα 0,3€ συν ΦΠΑ, 0,4€. Είναι η λεπτή πλαστική σακούλα μεταφοράς που είναι 50-70μm, η οποία δεν μπαίνει το ανταποδοτικό τέλος αλλά μπαίνει η χρέωση με βάση την νομοθεσία, για αυτό κάνουμε αυτή τη διάκριση. Και θεωρούμε βέβαια, ότι γενικώς η λεπτή πλαστική σακούλα μεταφοράς είναι από 15-70μm και είναι το άθροισμα των 15-50μm και 50-70μm. Θεωρούμε ότι αυτές οι σακούλες είναι μιας χρήσης, άσχετα αν οι καταναλωτές μπορούν να τις

χρησιμοποιούν και για δεύτερη ή και για τρίτη χρήση, γιατί κατασκευάζονται σαν μία χρήση και σαν τέτοιες τις αντιμετωπίζουμε εδώ.

Η υπόλοιπη ορολογία έχει να κάνει με τις πολύ λεπτές, υπέρλεπτες πλαστικές σακούλες συσκευασίας, είναι οι σακούλες κάτω από 15 μm που μπαίνουν χύδην τα προϊόντα μέσα στην μαναβική ή σε κάποια χύδην προϊόντα. Θεωρούμε ότι και αυτές είναι μιας χρήσης, αλλά είναι για χρήση για πρωτογενής συσκευασία και όχι για μεταφορά.

Επίσης, η συντομογραφία πλαστική σακούλα μιας χρήσης, είναι οι λεπτές πλαστικές σακούλες και οι υπέρλεπτες πλαστικές σακούλες, άρα είναι όλες από 0,00€ μέχρι 0,70 μm θα λέγαμε οι πλαστικές σακούλες μιας χρήσης. Έχουμε τις πλαστικές σακούλες πολλών χρήσεων, που θεωρούνται αυτές που είναι πάνω από 70 μm, είναι παχιές και ακριβώς έχουν μεγαλύτερο βάρος, άρα αντέχουν να τις χρησιμοποιήσουμε πολλές φορές. Άρα, με αυτή την έννοια τις χρησιμοποιούμε και τις λέμε πολλών χρήσεων. Και είναι και οι πλαστικές σακούλες απορριμμάτων, που είναι όμως ένα προϊόν που πουλιέται στο λιανεμπόριο ακριβώς για να βάζουμε τα σκουπίδια. Άρα είναι μια ειδική κατηγορία, τις λέμε πλαστικές σακούλες απορριμμάτων. Θεωρούνται και αυτές μιας χρήσης, ανεξαρτήτου πάχους ή οτιδήποτε. Και βέβαια, υπάρχει και η γενικότερη ορολογία «πλαστικές σακούλες», που είναι όλες οι πλαστικές σακούλες εκτός από τις πλαστικές σακούλες απορριμμάτων που είναι ένα προϊόν.

Μπαίνει στη ζωή μας και μια καινούρια κατηγορία από εδώ και πέρα σακούλας θα λέγαμε, είναι η κομποστοποιήσιμη σακούλα η οποία ήδη έχει κυκλοφορήσει και είναι πάρα πολύ ενθαρρυντικό σαν προϊόν κανονικά, ειδικά για τα απορρίμματα και το βλέπουμε παντού να υπάρχει και να μπαίνει πλέον πολύ γρήγορα στην αγορά. Άρα οι κομποστοποιήσιμες σακούλες είτε είναι κομποστοποιήσιμες σακούλες μιας χρήσης, είτε είναι κομποστοποιήσιμες σακούλες πολλών χρήσεων. Ανάλογα πως τις σχεδιάζει ο καταναλωτής. Και βέβαια, αυτή τη στιγμή μιλάμε για προϊόντα. Δεν έχουμε περάσει ακόμα σε μεταφορά, να αντικαταστήσει δηλαδή την πλαστική σακούλα μεταφοράς, που θα γίνει ενδεχομένως στο μέλλον.

Αυτή είναι η ορολογία μας και πάμε να δούμε τις κατηγορίες των εθελοντικών συμφωνιών, που εμείς έχουμε καταγράψει. Καταρχήν, γενικές πρωτοβουλίες μπορεί να πάρει μια επιχείρηση. Κάποια τα ακούσαμε, ήδη υλοποιούνται κάποιες από αυτές.

Δεύτερη κατηγορία είναι η χρήση κομποστοποιήσιμης σακούλας, η οποία με βάση το ΥΕΝ το 13/432, η οποία είναι η πραγματικά βιοαποικοδομήσιμη, βιοδιασπώμενη σακούλα και όχι οι οξοδιασπώμενες που όπως πολύ σωστά αυτό θα

πρέπει να διευκρινιστεί στους καταναλωτές ότι δεν είναι ακριβώς βιοδιασπώμενη. Με άλλους τρόπους διασπάται αυτή η σακούλα γρήγορα.

Η τρίτη κατηγορία είναι η πολιτική παρακολούθησης που έχει ένα κατάστημα, που δίνει πλαστικές σακούλες, πως παρακολουθεί τα μέτρα. Θα δούμε μερικές προτάσεις.

Η τέταρτη κατηγορία είναι επικοινωνιακές πρωτοβουλίες που μπορεί να πάρει μια επιχείρηση. Και

Η τελευταία είναι πρωτοβουλίες κινήτρων ή αντικινήτρων προς τους πελάτες.

Πάμε να δούμε λιγάκι αυτές τις εθελοντικές συμφωνίες. Τις έχουμε, τις έχετε και μπροστά σας στο χαρτί, άρα έχετε και την ορολογία, έχετε και τις συμφωνίες. Άρα μπορείτε να τις κοιτάτε και να είναι κατανοητές. Θα τις εξηγήσω πολύ εν τάχει και θα ήθελα σε κάθε μία να σηκώνουμε ή όχι την κάρτα μας, πως το βλέπουμε.

Καταρχήν, η πρώτη. Διαθέτω στους πελάτες μου πολλών χρήσεων εναλλακτικές της λεπτής πλαστικής σακούλας, επιλογές. Άρα, λοιπόν, αντί από τις πλαστικές σακούλες μεταφοράς, μπορώ να δώσω τσάντες, διχτάκια, καρότσια κλπ. Είναι μία επιλογή η οποία γίνεται σήμερα από το λιανεμπόριο σε πολύ μεγάλο βαθμό, ειδικά στις μεγάλες αλυσίδες, το οποίο θα μπορούσε –η πρόταση αυτή δεν αφορά βέβαια το μεγάλο λιανεμπόριο, αφορά τις επιχειρήσεις που εξαιρούνται από το ανταποδοτικό τέλος. Για αυτό και θα δείτε ότι αφορά επιχειρήσεις περιπτέρων και υπαίθριο εμπόριο. Άρα, πιστεύουμε ότι θα μπορούσε ένα περίπτερο ή ακόμα και η λαϊκή, να διαθέτει εναλλακτικές επιλογές προς τους πελάτες. Αυτό θα είναι ένα εθελοντικό μέτρο, που μπορεί να το πάρει το Λιανεμπόριο. Δεν ξέρω, πώς το βλέπουμε; Το βλέπουμε θετικά; Το βλέπουμε δύσκολα; Η, το βλέπουμε ότι ακόμα δεν μπορούμε να τοποθετηθούμε; Προσωπικά, θα το έβλεπα θετικά. Άρα, έχει ενδιαφέρον ποιοι σηκώνουν την κάρτα.

Η δεύτερη πρόταση είναι –πάμε ένα βήμα παρακάτω- αντικατέστησα τις λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς με υπέρλεπτες. Υπάρχουν πολλά προϊόντα που μπαίνουν σε λεπτές σακούλες μεταφοράς εννοώ χύδην. Στο υπαίθριο εμπόριο για παράδειγμα, όλες οι σακούλες είναι 15-50μm. Θα μπορούσαν αυτές να αντικατασταθούν με σακούλες κάτω από 15, και θα είναι στα πλαίσια μιας εθελοντικής συμφωνίας. Αυτό θα βοηθήσει τη μείωση της πλαστικής σακούλας, κατά βάρος καταρχήν. Άρα, λοιπόν, θα μπορούσε να το αναλάβει αυτό το Λιανεμπόριο, ιδιαίτερα το Υπαίθριο Εμπόριο, οι λαϊκές αγορές, ακόμα και τα περίπτερα να το υιοθετήσουν, τουλάχιστον για προϊόντα τα οποία ενδείκνυνται. Δηλαδή ελαφριά προϊόντα μαναβικής συνήθως, τα οποία μπορούν να μπουν σε μια υπέρλεπτη σακούλα. Και εγώ δεν θα σηκώνω κάρτα από εδώ και πέρα, εγώ τις

συζητάω όλες τις εθελοντικές συμφωνίες. Οπότε, βλέπω ότι υπάρχουν αρκετοί οι οποίοι το βλέπουν από τώρα. Πολύ θετικό.

Το τρίτο, συμφωνώ και συμβάλω ώστε στις εισόδους της λαϊκής –και εδώ πάμε πάλι στις λαϊκές γιατί εξαιρούνται από την ΚΥΑ- που δραστηριοποιούνται, να διαθέτουν στους πελάτες τους εναλλακτικές επιλογές. Άρα, λοιπόν, θα μπορούσε στη λαϊκή, στην είσοδο ή στην έξοδο, στην αρχή ή στο τέλος ή και στο μέσον, να συμφωνήσει όλο το λιανεμπόριο της λαϊκής να υπάρχει ένα σταντ και εκεί να πουλιούνται εναλλακτικές επιλογές για τους καταναλωτές (σακούλες, τσάντες, καρότσια πολλών χρήσεων). Είναι ένα μέτρο, το οποίο θα μπορούσε να εφαρμοστεί άμεσα εθελοντικά.

Το τέταρτο είναι, δέχομαι να παραλαμβάνω από τους πελάτες μου χρησιμοποιημένες πλαστικές σακούλες μιας χρήσης και διασφαλίζω ότι θα προωθούνται για ανακύκλωση μέσω των επίσημων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Αφορά όλες τις επιχειρήσεις που δίνουν μιας χρήσης σακούλες. Συζητήσαμε με την ΕΕΑΑ, με χαρά θα μπορούσε να βοηθήσει να γίνει ένα τέτοιο μέτρο, μια ειδική συνεργασία, τα σουπερμάρκετ ή όλα τα καταστήματα να παίρνουν πίσω πλαστικές σακούλες και να μεταφέρονται στο Εθνικό Σύστημα Ανακύκλωσης. Είναι κάτι το οποίο μπορεί να γίνει, είναι ένα μέτρο το οποίο μπορεί να βοηθήσει. Παρακάτω θα δούμε το ίδιο μέτρο να το προτείνουμε και με ανταπόδοση προς τους πελάτες.

Η πέμπτη πρόταση: δέχομαι να παραλαμβάνω από τους πελάτες μου χρησιμοποιημένες λεπτές σακούλες μεταφοράς και διασφαλίζω ότι θα προωθούνται για ανακύκλωση μέσω των επίσημων συστημάτων. Εδώ μιλάμε για λεπτές σακούλες μεταφοράς, ενώ πριν μιλάγαμε για πλαστικές σακούλες μιας χρήσης. Άρα, γενικεύουμε το μέτρο. Για αυτό λέμε, οι προτάσεις δεν έχουν πολλές διαφορές, δεν είναι πολύ διαφορετικές.

Η έκτη πρόταση: δεν διαθέτω δωρεάν στους πελάτες μου λεπτές σακούλες μεταφοράς ή άλλα μιας χρήσης μέσα μεταφοράς προϊόντων, κατασκευασμένων με οποιοδήποτε υλικό. Δηλαδή τα καταστήματα πουλάνε την χάρτινη σακούλα, πουλάνε την πλαστική σακούλα, πουλάνε την πάνινη τσάντα, πουλάνε το διχτάκι, πουλάνε το καρότσι. Αυτό λέμε, να μην δίνεται δωρεάν. Στο Μεξικό για παράδειγμα, με το που εφαρμόστηκαν μέτρα ανταποδοτικά τέλη, άρχισε να δίνεται δωρεάν η χάρτινη σακούλα παντού. Και πλημμύρισε το Μεξικό με χάρτινες σακούλες, το οποίο έχει μεγαλύτερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα από την πλαστική σακούλα στις κλιματικές αλλαγές. Άρα, λοιπόν, το να χρεώνονται όλες οι εναλλακτικές επιλογές, είναι κάτι το οποίο μας σοβαρεύει όλους και να σκεφτόμαστε την χρήση οποιουδήποτε υλικού, γιατί οποιοδήποτε υλικό έχει επιπτώσεις.

Η έβδομη πρόταση είναι: δεν διαθέτω δωρεάν στους πελάτες μου πολλών χρήσεων μέσα μεταφοράς, κατασκευασμένα από το οποιοδήποτε υλικό. Εδώ, χρεώνω τα πάντα. Αφορά όλες τις επιχειρήσεις και χρεώνω τα πάντα, όχι μόνο για τις λεπτές σακούλες μεταφοράς.

Η όγδοη πρόταση είναι: προτρέπω και βοηθάω τους πελάτες μου στα ταμεία να παίρνουν λιγότερες λεπτές σακούλες μεταφοράς ανά επίσκεψη, τοποθετώντας περισσότερα προϊόντα σε κάθε λεπτή σακούλα μεταφοράς. Αυτό ήδη γίνεται από πολλά σουπερμάρκετ. Οι υπάλληλοι στο ταμείο δεν βάζουν ένα προϊόν και το δίνουν στον πελάτη. Βάζουν πολλά προϊόντα που βλέπουν ότι αντέχει η σακούλα, ανάλογα το προϊόν. Και έτσι, διευκολύνουν τον πελάτη να πάρει λιγότερες σακούλες. Άρα είναι ένα μέτρο το οποίο ήδη γίνεται, συμφωνούμε φαντάζομαι οι περισσότεροι.

Και βέβαια, υπάρχει και το επόμενο. Για όλα τα μέσα μεταφοράς, να κάνουν το ίδιο τα σουπερμάρκετ. Δηλαδή ακόμα και μια χάρτινη σακούλα να χρησιμοποιούν ή μια μεγάλη τσάντα, να προσπαθούμε να βάζουμε όσο γίνεται περισσότερα προϊόντα. Είναι κάτι που συμφέρει και οικονομικά και περιβαλλοντικά τους πάντες. Και εδώ πέρα υπάρχει θα έλεγα μια γενικότερη συμφωνία του Λιανεμπορίου, να υιοθετήσουμε τέτοιες πρακτικές. Απλώς είναι πρακτικές δυσκολίες, για να τα υλοποιήσουμε.

Η επόμενη πρόταση είναι: αντικατέστησα πλήρως την μέχρι τώρα λεπτή πλαστική σακούλα, με εναλλακτικά μέσα. Τι σημαίνει αυτή η πρόταση; Είναι: εγώ εδώ και τώρα καταργώ την σακούλα. Την σακούλα που ξέρουμε σαν κατάσταση, και υιοθετώ τις εναλλακτικές επιλογές. Είναι κάτι το οποίο να είστε σίγουροι ότι θα το υιοθετήσουν καταστήματα. Έχουμε μιλήσει με φαρμακεία για παράδειγμα, που δίνουν κατά κόρον πλαστική σακούλα η οποία υπόκειται στο ανταποδοτικό τέλος και σκέφτονται πραγματικά να καταργήσουν πλήρως την σακούλα. Να πουλάνε μια πάνινη τσάντα, οποιοδήποτε άλλο να έχουν αλλά να την αντικαταστήσουν πλήρως με άλλα μέσα. Είναι ένα μέτρο, το οποίο κάποιιοι σαφώς συμφωνούν και θα το υιοθετήσουν.

Η ενδέκατη: εκτός του ανταποδοτικού τέλους, χρεώνω εντός του 2018 –εδώ είναι μια ειδική πρόταση- να χρεώνουμε, επειδή το ανταποδοτικό τέλος το 2018 είναι 0,03€ δηλαδή 0,04€ και το 2019 θα γίνει 0,09€ μαζί με τον ΦΠΑ, υπάρχει σκέψη να υιοθετηθεί εθελοντικά, αν το κάνει μια αλυσίδα σουπερμάρκετ, να το κάνουν όλες μαζί. Να βάλουν μια χρέωση 0,04€ και 0,03€ που υπάρχουν, 0,07€ και να πάμε στο ανταποδοτικό τέλος που θα ισχύει την επόμενη χρονιά. Άρα, θα μπορούσαμε να σκεφτούμε από τώρα να το κάνουμε το τέλος πρακτικά για τον καταναλωτή 0,09€ και να το αφαιρέσουμε αυτό το μέτρο το επόμενο έτος, ώστε να μείνουμε στο 2019 πάλι 0,09€. Είναι κάτι το οποίο εάν το θέλουν οι μεγάλες

αλυσίδες γιατί κυρίως εκεί απευθύνεται, αυτές μπορούν να το υλοποιήσουν, και συμφωνήσουν μεταξύ τους, θα μπορούσε να εφαρμοστεί αυτό το μέτρο και να δούμε πολύ πιο γρήγορα να επιταχύνεται η μείωση της πλαστικής σακούλας και να μειώνονται και με πάρα πολλά οφέλη, περιβαλλοντικά, οικονομικά κλπ.

Θα μπορούσε να εφαρμοστεί αυτό το μέτρο και στις λεπτές πλαστικές σακούλες 15-50μm, και τα λεφτά που εισπράττει το σουπερμάρκετ – είναι η επόμενη πρόταση, η 12^η – να επιστρέφουν στους καταναλωτές. Ενώ η 11 είναι απλώς βάζουμε μια χρέωση και την κρατάει το σουπερμάρκετ μόνο για το 2018, η 12^η πρόταση τι είναι; Βάζω μια χρέωση άλλα 0,04€, τα εισπράττει το σουπερμάρκετ και τα επιστρέφει αμέσως πίσω στους καταναλωτές.

Το ανταποδοτικό τέλος των 0,03€ το επιστρέφει η Πολιτεία μέσω του ΕΟΑΝ. Τα 0,04€ αν τα εισπράξει το 2018 το σουπερμάρκετ, μπορεί να τα επιστρέφει αμέσως. Πώς; Με πάνινες τσάντες, με διχτάκια, με καρότσια, με ό,τι θέλει μπορεί να τα επιστρέφει αμέσως. Άρα, λοιπόν, για να μην θεωρηθεί ότι το σουπερμάρκετ χαρατσώνει τους πελάτες του με άλλα 0,04€ λεπτά επιπλέον, μπορεί να τα επιστρέφει επίσης.

Οι επόμενες προτάσεις είναι η ίδια πρόταση, όχι η 13^η. Η 13^η, τιμολογώ τις λεπτές πλαστικές σακούλες με χρηματικό ποσό ίσο με την 15-50μm, άρα τις τιμολογώ όλες. Πάμε και στις 50-70μm να τιμολογήσουμε με την ίδια τιμή, ώστε να έχουν το ίδιο. Είτε 0,03€ την πουλάμε τη σακούλα 50-70μm, είτε 0,07€ λεπτά και συν ΦΠΑ εάν επιλέξουμε και το άλλο μέτρο.

Οι επόμενες προτάσεις έχουν να κάνουν με το πότε συμφωνούμε για να συζητήσουμε ένα χρονοδιάγραμμα πλήρους απαγόρευσης. Κάποιοι μπορεί να πούνε το 2020, όπως είναι επίσημη επιλογή της Πολιτείας - το 2020 θα το συζητήσουμε-, κάποιος μπορεί να πούνε «Εγώ θέλω το 2025 να το συζητήσω, γιατί δεν είμαι έτοιμος» ή αντίστοιχα να δούμε το θέμα το 2020 της πλήρους απαγόρευσης. Άλλο μέτρο, πλήρους απαγόρευσης, όχι να συζητήσω απλώς ένα χρονοδιάγραμμα. Η, την πλήρη απαγόρευση να την δω το 2025. Άρα, εδώ θα δούμε. Εμείς είμαστε υπέρ του 2020 να τα δούμε όλα αυτά. Ενδεχομένως κάποιος να πούνε «Να το δούμε πέντε χρόνια μετά, διότι και η Οδηγία βάζει στόχους για το 2025 κ.ο.κ.».

Οι 18^η πρόταση λέει: «Δέχομαι να παραλαμβάνω από τους πελάτες μου χρησιμοποιημένες πλαστικές σακούλες -είναι αυτό που ρωτήθηκε- και διασφαλίζω ότι προωθούνται για ανακύκλωση μέσω επίσημων συστημάτων». Είπαμε όχι μόνο για τις λεπτές αλλά το σύνολο των πλαστικών σακουλών θα μπορούσε μια αλυσίδα ή ένα σουπερμάρκετ ή ένα κατάστημα να τις παίρνει πίσω. Είναι κάτι το οποίο μπορούμε να το δούμε και δεν ξέρω αν το βλέπουν. Αν υπάρχουν εκπρόσωποι από

αλυσίδες, θα ήθελα να ακούσω αν το βλέπουν. Γενικά, η αίσθησή μου είναι ότι είναι θετικά αυτά τα μέτρα.

Και προχωράμε και στις τελευταίες για την πρώτη κατηγορία. Αντικατέστησα πλήρως την υπέρλεπτη-λεπτή πλαστική σακούλα με χωρίς χρέωση, κομποστοποιήσιμη. Να ένα μέτρο που μπορούμε να πάρουμε και να βάλουμε την κομποστοποιήσιμη σακούλα. Ήδη μπορεί να υπάρξει κομποστοποιήσιμη σακούλα υπέρλεπτη και πολλών χρήσεων ακόμα. Άρα, μπορούν κάποια καταστήματα να το υιοθετήσουν, κυρίως οι μεγάλες αλυσίδες. Εάν το κάνει μια μεγάλη αλυσίδα, τότε πλέον ανοίγει η αγορά της κομποστοποιήσιμης σακούλας.

Το 21 είναι: αντικατέστησα πλήρως την υπέρλεπτη σακούλα, με κομποστοποιήσιμη σακούλα την οποία χρεώνω στους πελάτες μου. Η κομποστοποιήσιμη, σημειωτέον, είναι πιο ακριβή από την κλασική σακούλα περίπου τρεις φορές. Αν, όμως, υιοθετηθεί από μια αλυσίδα, αυτή η διαφορά στην τιμή μπορεί να πέσει. Άρα, θα ήθελα να δω κάποιον εκπρόσωπο από αλυσίδα να πει «Το βλέπω αυτό το μέτρο, το συζητάω, το σκέφτομαι», είναι πολύ σημαντικό.

Και βέβαια η 22: διαθέτω στους πελάτες μου εναλλακτικά της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς και κομποστοποιήσιμης σακούλας για τις ανάγκες μεταφοράς προϊόντων. Άρα, θα βλέπουμε εναλλακτικές επιλογές και στην κομποστοποιήσιμη σακούλα. Μια πολλών χρήσεων, ένα καρότσι, μια χάρτινη ενδεχομένως ή ένα διχτάκι.

Και η 23: αντικατέστησα πλήρως την λεπτή πλαστική σακούλα με κομποστοποιήσιμη σακούλα, την οποία χρεώνω στους πελάτες μου.

Και οι δύο τελευταίες προτάσεις για τις κομποστοποιήσιμες σακούλες είναι: διαθέτω στους πελάτες μου εναλλακτικά της πλαστικής σακούλας απορριμμάτων, αντίστοιχα προϊόντα κομποστοποιήσιμων σακουλών. Ήδη έχουν κυκλοφορήσει στο εμπόριο πακέτα προϊόντα με κομποστοποιήσιμες σακούλες, που είναι για τα απορρίμματα. Άρα θα μπορούσαν τα σουπερμάρκετ να τα εντάξουν στα προϊόντα τους ήδη από σήμερα και θα ακούσουμε και απόψεις. Εμείς είμαστε υπέρ, έστω και αν το προϊόν είναι ακριβότερο. Ας επιλέξει ο καταναλωτής αν είναι ευαισθητοποιημένος να αγοράσει το λίγο ακριβότερο προϊόν.

Η 25: αντικατέστησα πλήρως τις πλαστικές σακούλες απορριμμάτων με αντίστοιχα προϊόντα από κομποστοποιήσιμες σακούλες για τις ανάγκες τοποθέτησης. Μπορεί να φτάσει κάποιος να πει «αντικαθιστώ πλήρως», δεν έχω πλαστική σακούλα, έχω μόνο κομποστοποιήσιμη για τα απορρίμματα». Αυτές είναι οι εθελοντικές συμφωνίες που προτείνουμε για τις κομποστοποιήσιμες. Βλέπω υπάρχουν αρκετές πράσινες κάρτες.

Πάμε να δούμε δύο προτάσεις, σε σχέση με την πολιτική παρακολούθησης. Καταγράψαμε δύο επιλογές που μπορούμε να κάνουμε σήμερα, να κάνει το Λιανεμπόριο. Η μία, να πει «Εφαρμόζει η επιχείρησή μου συγκεκριμένη πολιτική παρακολούθησης, την οποία δημοσιοποιώ. Δηλαδή βλέπω τις επιδόσεις μου και τις δημοσιοποιώ» και η 28 λέει «Έχω και στόχους, όχι απλώς πολιτική παρακολούθησης. Βάζω και στόχους μείωσης, που τους παρακολουθώ και δημοσιοποιώ αν τους έπιασα ή όχι». Άρα είναι δύο διαφορετικές επιλογές, που μπορεί να κάνει σήμερα το Λιανεμπόριο. Δεν ξέρω αν τις βλέπουμε και τις δύο. Έχω την αίσθηση ότι το Λιανεμπόριο μπορεί να τις δει και τις δύο επιλογές, γιατί θέλει να προχωρήσουμε γρήγορα.

Η επόμενη κατηγορία είναι επικοινωνιακές πρωτοβουλίες, και μιλάμε για πέντε προτάσεις εθελοντικής συμφωνίας. Επικοινωνιακές πρωτοβουλίες, μιας επιχείρησης. Ποιες είναι αυτές οι πέντε; Πάνω στις εναλλακτικές επιλογές μου της πλαστικής σακούλας ή της κομποστοποιήσιμης σακούλας, βάζω μηνύματα. Δεν δίνω μια σακούλα άχρωμη, αλλά έχει επάνω «Προστατεύω το Περιβάλλον», «Επιλέγω πολλών χρήσεων σακούλα», οτιδήποτε μήνυμα μπορεί να θέλει το σουπερμάρκετ και να βάλει και την φίρμα του και να προβληθεί.

Η 31 είναι: έχω δημιουργήσει και υλοποιώ συγκεκριμένες επικοινωνιακές καταχωρήσεις σε έντυπα μέσα.

Η 32 είναι: σε τηλεοπτικά μέσα. Είναι πιο ακριβή αυτή η επιλογή. Και

Η 33 είναι: έχω επικοινωνιακές καταχωρήσεις σε ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Η, η 34: σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ουσιαστικά είναι μία πρόταση. Απλώς διαφέρει το κόστος προσέγγισης για το Λιανεμπόριο, για αυτό και το έχουμε κλιμακώσει. Θα έλεγα ότι θα είναι πάρα πολύ καλό, αν μια αλυσίδα επιχειρήσει να αξιοποιήσει επικοινωνιακά όλα τα μέσα και να προβάλλει τέτοια. Άρα, θα πάμε πολύ πιο γρήγορα και θα μπορούσαν να το δουν θετικά, ιδιαίτερα οι μεγάλες αλυσίδες.

Οι πρωτοβουλίες κινήτρων-αντικινήτρων, στην ουσία καταγράψαμε τρεις κατηγορίες εθελοντικών συμφωνιών, οι οποίες μπορεί να έχουν πολλές υποδιαίρεσεις και πολλές αποχρώσεις. Η πρώτη είναι: δημιουργώ πολιτική επιβράβευσης των τακτικών πελατών μου που καταναλώνουν τις λιγότερες πλαστικές σακούλες μεταφοράς ή κομποστοποιήσιμες σακούλες μεταφοράς, ανά επίσκεψη. Σήμερα οι μεγάλες αλυσίδες με τις κάρτες που έχουν, έχουν τη δυνατότητα οι τακτικοί τους πελάτες που έρχονται τόσες φορές τον μήνα, μια φορά, δυο φορές, σε επίπεδο τριμήνου, εξαμήνου, δωδεκαμήνου να τους επιβραβεύουν που παίρνουν λίγες πλαστικές σακούλες. Έχουν τη δυνατότητα να τους καταγράψουν.

Επίσης, η 37: δημιουργώ και εφαρμόζω πολιτική επιβράβευσης των πελατών μου που έρχονται με τσάντες πολλών χρήσεων. Άρα όσοι πηγαίνουν με τσάντες πολλών χρήσεων, μπορούμε να τους επιβραβεύσουμε με πολλούς τρόπους, που κάθε αλυσίδα μπορεί να το δει πως.

Και η 38: δέχομαι να παίρνω πίσω από τους πελάτες μου τις χρησιμοποιημένες πλαστικές σακούλες και τους επιβραβεύω. Θα μπορούσε για παράδειγμα αν πάω πίσω είκοσι-τριάντα πλαστικές σακούλες και τις αφήσω για ανακύκλωση, να παίρνω δωρεάν μία πλαστική σακούλα πολλών χρήσεων που ήδη διατίθεται από την αλυσίδα. Θα μπορούσε να είναι ένα κίνητρο και το οποίο είναι κάτι το οποίο πρέπει να το δουν τα σουπερμάρκετ για να επιταχύνουμε. Άρα αυτές τις τρεις κατηγορίες, στις οποίες μπορούν δημιουργικά να τις εμπλουτίσει όπως θέλει ο κάθε λιανέμπορος.

Νομίζω ότι αυτή είναι μια καταγραφή. Ψάξαμε την διεθνή αγορά, τη διεθνή βιβλιογραφία, τις διεθνείς καλές πρακτικές και καταλήξαμε σε αυτές τις προτάσεις για εθελοντικές συμφωνίες. Εάν νομίζουμε ότι υπάρχουν και άλλες ιδέες, εδώ είμαστε να τις συζητήσουμε. Θα μπορούσαμε να τις εξειδικεύσουμε αυτές τις ιδέες πάρα πολύ και αυτό θα το κάνουμε στη συζήτηση αν χρειάζεται και στις επόμενες συναντήσεις, αλλά το σημαντικότερο είναι στο τέλος του 2018, προς το τέλος, εάν έχουμε καταφέρει και συμφωνήσουμε οι μεγάλες αλυσίδες ή το Λιανεμπόριο να πάρουμε κάποιες από αυτές τις εθελοντικές συμφωνίες, μακάρι και όλες, έστω κάποιες από αυτές και να τις υλοποιήσουμε, θα είναι πάρα πολύ σημαντικό. Για αυτό και σήμερα είμαστε πολύ χαρούμενοι που οι μεγάλες αλυσίδες ήδη πολλά από αυτά που είπαμε, τα εφαρμόζουν. Και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό και ελπιδοφόρο, ότι μπορεί να πάμε γρήγορα.

Συγνώμη αν σας κούρασα ή αν υπερέβην λίγα λεπτά τον χρόνο. Ευχαριστώ για την προσοχή σας. Και τώρα, θα έλεγα ότι να συζητήσουμε και είναι ανοικτά τα αυτιά να ακούσουμε τις τοποθετήσεις σας, τις αντιρρήσεις σας και τις ενστάσεις σας για όλα αυτά που ειπώθηκαν. Σας ευχαριστώ. Είμαστε ανοικτοί να ακούσουμε, καταρχήν μια γενική εντύπωση απ' όλες τις εθελοντικές συμφωνίες. Πως τις βλέπετε; Πράσινα; Κόκκινα; Κίτρινα; Μια γενική εντύπωση.

1.25.

(Οι ακροατές σηκώνουν τις πράσινες κάρτες τους)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Χαίρομαι πάρα πολύ, είναι μόνο πράσινες κάρτες επάνω απ' όλους. Είναι πάρα πολλοί. Άρα κι εμείς το πιστεύουμε αυτό, ότι το Λιανεμπόριο θέλει να μειώσει την πλαστική σακούλα όσο γίνεται πιο γρήγορα. Το έχουμε διαπιστώσει, με πάρα πολλούς τρόπους. Άρα, πρέπει να είμαστε δημιουργικοί. Ο λόγος τώρα σ' εσάς. Ποιος θέλει να τοποθετηθεί, να κάνει ερωτήσεις για τις εισηγήσεις που

ακούστηκαν, να πει ενστάσεις; Θέλουμε να ακούσουμε και αντιρρήσεις, αν υπάρχουν, ότι «Αυτή η πρόταση δεν την βλέπουμε με τίποτα, για αυτόν τον λόγο». Θα θέλαμε να το ακούσουμε, θα την λάβουμε υπόψη μας. Οπότε, ο λόγος είναι σε εσάς. Ποιος θέλει να πάρει τον λόγο; Τον λόγο έχει η κα Ιωαννίδου.

Π.ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ: Καλησπέρα σε όλους. Ονομάζομαι Ιωαννίδου Παναγιώτα, είμαι τελειόφοιτος Περιβαλλοντολόγος και θα ήθελα να κάνω μία ερώτηση. Πολύ ωραία η ενημέρωση που μας κάνατε και μπράβο σας, και οι έρευνες που παρουσιάστηκαν ακόμη καλύτερες. Αλλά θα ήθελα, καθότι είμαι ένα παιδί το οποίο προέρχομαι από την επαρχία, θα ήθελα αυτή η ενημέρωση να ρωτήσω αν θα μπορούσε να γίνει και εκεί. Δηλαδή η εκπαίδευση να γίνει για παράδειγμα στο χωριό το δικό μου που είναι καθαρά αγρότες και κτηνοτρόφοι, να έχουν λίγο μια περισσότερη ενημέρωση για το ποια είναι η ζημιά της πλαστικής σακούλας και τι μπορούν να κάνουν προκειμένου να μπουν σ' αυτό το μέτρο ακόμη πιο δυναμικά, γιατί πραγματικά έχω ακούσει πάρα πολλά σχόλια αρνητικά για αυτό το πράγμα. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σε ότι με αφορά από πλευράς Life Debag ή σαν ΜΚΟ Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, μακάρι να μπορούσαμε να πάμε και στο τελευταίο χωριό, μακάρι. Εμείς δηλώνουμε την αδυναμία μας, δεν τρέφουμε αυταπάτες. Για αυτό ακριβώς κάνουμε τέτοιες προσεγγίσεις, να κινητοποιηθεί και το Λιανεμπόριο, να κινητοποιηθούν τοπικοί φορείς οι οποίοι θα μεταφέρουν το μήνυμα.

Δυστυχώς, δεν μπορεί μια πρωτοβουλία να φτάσει παντού. Όμως, μπορούμε μέσα από τα Social Media, μέσα από φυλλάδια, μέσα από το site μας, να υπάρχει η πληροφορία αυτή παντού και στο τελευταίο χωριό. Στο site για παράδειγμα του Life Debag, θα είναι καταγεγραμμένη όλη αυτή η συζήτηση απ' όλα τα Φόρουμ που έχουν προηγηθεί, τα προηγούμενα τέσσερα, και σε όσα ακολουθήσουν. Υπάρχει το report που έχει όλη την πληροφορία για το θέμα των επιπτώσεων, νομοθετικών ρυθμίσεων κλπ. Υπάρχει όλη η πληροφορία πάνω στο site μας. Άρα μπορεί να φτάσει στο χωριό.

Και εδώ θα πω από την άλλη μεριά, καλό το αίτημα να πάμε στο χωριό του καθενός, αλλά θα πάω και από την άλλη μεριά. Και αυτοί που μένουν στο χωριό, έχουν υποχρέωση να το ψάξουν. Να το ψάξουν, να ενημερωθούν και να αλλάξουν και να βοηθήσουν τοπικά να δημιουργηθεί μια συνείδηση η οποία θα αλλάζει τις συνήθειες. Μην ξεχνάμε και αν κάποιος δεν το κάνει γιατί δεν μπορεί, δεν θέλει, για αυτό μπήκε και το τέλος, για αυτό μπαίνει και το τέλος σε διεθνές επίπεδο. Γιατί καμιά φορά εάν δεν θέλουμε με άλλο τρόπο, υπάρχει και το τέλος να μας θυμίσει ότι αυτό που αγοράζω τσάμπα έχει επίπτωση στο περιβάλλον και δεν είναι τόσο τσάμπα. Θα το πληρώσουμε, με πολλούς άλλους τρόπους.

Δεν ξέρω αν κάποιος από τους ομιλητές θέλει να πει κάποια κουβέντα. Από τον ΕΟΑΝ, η κα Τριτοπούλου.

ΕΥΘ.ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Έχετε ένα δίκιο, ότι η Περιφέρεια γενικά θα πρέπει να ενημερωθεί και για αυτό το θέμα, όπως και για πολλά άλλα. Για αυτό και έχουμε προβλέψει ότι από τα έσοδα των τελών θα πρέπει να γίνουν πολλές εκπαιδευτικές δράσεις, τις οποίες πρωτοβουλία θα έχουν και οι Δήμοι. Ίσως καθυστερεί λίγο αυτό γιατί δεν έχουν έρθει ακόμα τα πρώτα έσοδα.

Παρ' όλα αυτά, εάν με κάποιον τρόπο υπάρχει ενημέρωση που θα μπορούσε να γίνει κάποια συνεργασία με τον Δήμο ή όχι, σαφώς και εμείς ενδεχομένως να μπορούσαμε να το υποστηρίξουμε σαν Οργανισμός. Δηλαδή αν έρθει κάποιο αίτημα συγκεκριμένο και αν θέλετε, επικοινωνήστε και μαζί μου, ίσως να μπορούμε να το δούμε αυτό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ο κ. Γιαννακάκης έχει τον λόγο.

Κ.ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ: Είμαι από τον Περιβαλλοντικό Σύλλογο Ωρωπού και το Πράσινο Κίνημα. Τα πράγματα είναι τραγικά, βέβαια. Εγώ απογοητεύτηκα σήμερα. Βέβαια είναι καλό αυτό που γίνεται, αλλά βλέπω στο πρόγραμμα ότι ήταν να είναι παρών και ο Υπουργός Αναπληρωτής Περιβάλλοντος αλλά δυστυχώς δεν τον είδα. Δηλαδή θέλω να πω ότι αν δεν υπάρξει συνεργασία Υπουργείου, Περιφερειών, Δήμων και με την αξιόπαινη προσπάθεια που κάνετε κι εσείς, αν δεν υπάρξει μια αλυσίδα να γίνει, μόνο έτσι μπορεί να γίνει κάτι. Γιατί η ευαισθητοποίηση η περιβαλλοντική στην Ελλάδα, είναι σε τραγικά επίπεδα. Πιστεύω να το έχετε καταλάβει. Και θέλει πολλή δουλειά. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ο Υπουργός δεν μπορούσε να έρθει σήμερα. Μιλήσαμε μαζί του, είχε μία άλλη συνάντηση δυστυχώς αλλά ήρθε ο κ. Πολιτόπουλος που είναι πολύ σημαντικό. Πολιτόπουλος = ΕΟΑΝ, ο ΕΟΑΝ εισηγείται την νομοθεσία, που υπάγεται στο Υπουργείο. Άρα, η πολιτική βούληση ήταν παρούσα και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Και μην ξεχνάμε ότι και τα Φόρουμ που κάνουμε στο Life Debag είναι υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και του ΕΟΑΝ, και είμαστε σε συνεχή επαφή. Μακάρι να μπορούσε να έρθει και ο Υπουργός. Έχει έρθει σε άλλες μας εκδηλώσεις. Δυστυχώς, δεν είναι πάντα εύκολο ένας Υπουργός να είναι σε δέκα μεριές.

Ο κ. Παπάζογλου έχει τον λόγο.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Καλημέρα σας. Είμαι Χημικός Μηχανικός, είμαι πάρα πολλά χρόνια στα Πλαστικά και εκπροσωπώ εδώ την εταιρεία μας, την MACPAC Α.Ε. που δραστηριοποιείται στη ΒΙΠΕ Καβάλας. Σήμερα περίμενα να ακούσω κάτι παραπάνω για την ανταποδοτική ανακύκλωση. Δυστυχώς απογοητεύτηκα, γιατί άκουσα ελάχιστα πράγματα. Άκουσα πολλά τιμωρητικά πράγματα, δεν άκουσα όμως τίποτα για την πραγματική ανταποδοτική ανακύκλωση όπως νόμιζα ότι ήταν το Συνέδριο.

Η ανταποδοτική ανακύκλωση, εκτός από τα λίγα που είπαν για τις σακούλες, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα πλαστικά μιας χρήσεως. Αυτά που είναι μόνο materials, μονά πλαστικά δηλαδή, ένα συγκεκριμένο πλαστικό. Η εταιρεία η δικιά μας που κατασκευάζει πλαστικά μιας χρήσεως και εξάγει το 60% της παραγωγής της σε χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, δηλώνει σε αυτό το Φόρουμ -και θα συνεχίσουμε να το δηλώνουμε γιατί είναι η πρώτη φορά που το δηλώνουμε- ότι έχουμε μελετήσει το θέμα της ανταποδοτικής ανακύκλωσης και είμαστε διατεθειμένοι και πρόθυμοι να παραλαμβάνουμε οποιαδήποτε ποσότητα υλικών μιας χρήσης που κατασκευάζουμε εμείς, στις ποσότητες που κατασκευάζουμε.

Δηλαδή, κατασκευάζουμε 100; Θα παραλαμβάνουμε 100. Αυτό βέβαια με κάποιες προϋποθέσεις καθαρότητας κλπ., και κάποιου συστήματος το οποίο βλέπω πάρα πολύ δύσκολο αυτή τη στιγμή, διότι είναι πολύ μη διαφανής η ιστορία της ανταποδοτικής ανακύκλωσης στην Ελλάδα, όπως είναι και αδιαφανές προς το παρόν –και θα με συγχωρέσει η κυρία που μίλησε- και το θέμα των πόρων που θα κατευθύνονται στον ΕΟΑΝ, από την χρέωση της πλαστικής σακούλας. Αυτό θα το δούμε όμως, στο μέλλον.

Αυτό το παράδειγμα το δικό μας, ελπίζω να το κάνουν όλοι οι συνάδελφοι μας και κυρίως οι εισαγωγείς και οι λίγοι κατασκευαστές που έχουν απομείνει λόγω των εισαγωγών, των ποτηριών μιας χρήσεως, των χάρτινων ποτηριών μιας χρήσεως που λόγω της παραπληροφόρησης που υπάρχει δεν γνωρίζει ο κόσμος ότι είναι σχεδόν αδύνατον να ανακυκλωθούν διότι έχουν κολλημένο επάνω τους ένα φύλλο πολυαιθυλενίου. Και να μην ακούω διάφορα, ότι είναι πιο δύσκολο. Είναι αδύνατον σχεδόν!

Εγώ έχω αφήσει στην Γραμματεία τα στοιχεία μου, και οποιοσδήποτε θελήσει να μιλήσει ή να κάνει ένα διάλογο μαζί μου, είμαι διαθέσιμος. Όταν όμως μιλάμε για όλα αυτά τα πράγματα, μιλούμε για τι θα γίνει με τα στερεά απόβλητα. Αν διαβάσετε την τελευταία Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βγήκε την 17 Ιανουαρίου του 2018, δηλαδή πριν από λίγες μέρες, θα δείτε ότι από τις 30 σελίδες περίπου οι 29 αφορούν την ανακύκλωση. Η ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα που βρίσκεται; Βρίσκεται στο μηδέν. Γιατί; Γιατί δεν έχουν γίνει εδώ και είκοσι χρόνια, για πολλούς –κατ' εμένα για αδιαφανείς- λόγους, δεν έχουν γίνει τα εργοστάσια ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων, τα οποία θα μπορούσαν να δώσουν χρήσιμες και πολύτιμες πρώτες ύλες στη Βιομηχανία Πλαστικών, ούτως ώστε να μπούμε σε μία κυκλική οικονομία.

Ελπίζω και έχω πληροφορίες ότι στο μέλλον οι μεγάλες Οργανώσεις Πλαστικών στην Ευρώπη, οι οποίες έχουν περίπου πέντε εκατομμύρια εργαζόμενους, θα πιέσουν πολύ την Ευρωπαϊκή Ένωση ώστε τα πρόστιμα στις χώρες που δεν έχουν εφαρμόσει αυτού του είδους την ανακύκλωση, να

πολλαπλασιαστούν και επιτέλους να υλοποιηθούν. Και όχι μόνο πρόστιμα για την μη ίδρυση εργοστασίων, αλλά και για την ποιότητα που βγάζουν τα ΚΔΑΥ π.χ., που είναι απαράδεκτη. Διότι για να έχουμε κυκλική οικονομία, πρέπει να έχουμε και μια ποιότητα ανακυκλωμένων προϊόντων, που να μπορεί να είναι επεξεργάσιμη. Αυτά τα λίγα είχα να σας πω. Ευχαριστώ πάρα πολύ. Όποιος θέλει κάτι, μπορεί να μου πει ή να με βρει μετά όποτε θέλει. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Να ευχαριστήσουμε τον κ. Παπάζογλου. Έκανε μια πολύ σημαντική πρόταση για εμάς θετική, δήλωση, ότι η βιομηχανία η δική του προτίθεται να παίρνει πίσω τεράστιες ποσότητες και να τις ανακυκλώνει.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου)* Στις ποσότητες που κατασκευάζουμε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Και παραπάνω, γιατί όχι; Αυτό είναι πάρα πολύ θετικό. Μακάρι να έρθουν όλες οι βιομηχανίες και να πούνε «Εγώ μπορώ να ανακυκλώσω ποσότητες που ...», άρα να στήσουμε δίκτυα. Καμία αντίρρηση ως προς αυτό. Όμως, προσέξτε, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καταλήξει ή προχωράει να καταλήξει ότι δεν είναι όλα τα πλαστικά ίδια από πλευράς επιπτώσεων στο περιβάλλον. Και όχι μόνο για πλαστικά, για προϊόντα μιας χρήσης.

Μπορεί να είναι και άλλου είδους υλικά, τα οποία έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. Και ασκούν το δικαίωμά τους οι κοινωνίες να πούνε ότι τα προϊόντα που έχουν μεγαλύτερες επιπτώσεις στο περιβάλλον δεν θέλω να είναι σε τόσο μεγάλη ποσότητα. Άρα, εκεί εντάσσεται και η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πλαστική σακούλα και τον περιορισμό της. Δεν είναι ότι είναι μικρό το βάρος, είναι μεγάλες οι επιπτώσεις για τόσο μικρό βάρος. Άρα, λοιπόν, οι περιορισμοί έρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τις επιστημονικές έρευνες που γίνονται διεθνώς, οι οποίες δείχνουν τις επιπτώσεις και καθοδηγούν και τις πολιτικές αποφάσεις. Και βέβαια υπάρχουν και οι κοινωνίες, οι οποίες επιλέγουν να χρησιμοποιούν πολλά προϊόντα.

Άρα, θα έλεγα ότι θα πρέπει να βρεθεί μία χρυσή τομή. Δηλαδή και η βιομηχανία, εγώ μαζί σας ότι δεν πρέπει να χαθούν θέσεις εργασίας, ούτε να χαθεί κομμάτι της οικονομίας. Για αυτό ακριβώς η τεχνολογία εξελίσσεται και έχουμε πει σε άλλα Φόρουμ που δεν ήσασταν, ότι υπάρχουν άλλα υλικά που μπορούν να υποκαταστήσουν το πλαστικό στην σακούλα και ενδεχομένως και σε πολλά άλλα προϊόντα μιας χρήσης που σήμερα είναι πλαστικά. Κομποστοποιήσιμη πρώτη ύλη, η οποία μπορεί εύκολα να χρησιμοποιηθεί στις υπάρχουσες βιομηχανίες που υπάρχουν και στην Ελλάδα και διεθνώς. Άρα, να αντικαταστήσετε την πρώτη ύλη με άλλη πρώτη ύλη που είναι πολύ καλύτερη περιβαλλοντικά και έτσι να μην υπάρξει σημαντική επίπτωση.

Αυτή η μετάβαση, θα πρέπει να την συζητήσουμε να γίνει. Εμείς την έχουμε θέσει και πρέπει να γίνει και γρήγορα, συμφωνούμε σε αυτό. Αλλά το να λέμε ότι «δεν θα δεχθούμε κάτι» ή «δεν θέλουμε κάτι» ή όλα αυτά που γίνονται κλπ. ή να προσπαθούμε τώρα να λύσουμε το γενικότερο πρόβλημα διαχείρισης των απορριμμάτων, δεν είναι το αντικείμενο αυτής της Ημερίδας. Συζητάμε πολύ συγκεκριμένα εθελοντικές συμφωνίες για την πλαστική σακούλα, αυτό είναι το θέμα μας. Το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων είναι τεράστιο, και θα μπορούσαμε ενδεχομένως να συμφωνήσουμε σε πάρα πολλά.

Η κα. Τριτοπούλου έχει τον λόγο.

ΕΥΘ.ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Να πω ότι θα μιλήσω προσωπικά και δεν μπορώ να δεσμευτώ βέβαια για κάποια απόφαση που μπορεί να έχει η Διοίκηση του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, αλλά εγώ βρίσκω πολύ προσωπικά την πρότασή σας που είπατε και ίσως θα πρέπει να το συζητήσετε, εάν οι παραγωγοί μπορείτε με δικά σας συστήματα συλλογής να συγκεντρώνετε τις σακούλες που παράγετε, ενδεχομένως και να είναι μια πρόταση που θα μπορούσε να εξεταστεί και να συνδυαστεί και με την χρηματική εισφορά που δίνετε στα Συστήματα με κάποιο ποσό έκπτωσης ή οτιδήποτε, για να έχετε και ένα κίνητρο. Αυτό είναι κάτι που θα μπορούσε να έρθει μια πρόταση από εσάς, από τον Σύνδεσμό σας, σε συνεργασία με τα Συστήματα, να το δούμε, να εξεταστεί φαντάζομαι.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Εγώ είμαι εκπρόσωπος της δικιάς μου εταιρείας, δεν είμαι εκπρόσωπος του Συνδέσμου, κανενός Συνδέσμου. Σας λέω, λοιπόν, ότι στην εναλλακτική διαχείριση στην Ελλάδα, υπάρχει δυστυχώς μία εταιρεία. Κυρία Τριτοπούλου, η άποψή μου είναι η εξής. Έχετε δίκιο.

Η εναλλακτική διαχείριση στην Ελλάδα δεν είναι πάρα πολύ διαφανής. Υπάρχει μια εταιρεία μόνο και άλλη μία που είναι ένα περίεργο πράγμα, δεν μπορεί να βρει κανένας άκρη. Σας το λέω, δεν μπορεί να βρει κανένας άκρη. Δεν ξέρω τι είναι, δεν ξέρω αυτά τα μορφώματα τι είναι. Εμείς είμαστε εταιρεία, έχουμε Ισολογισμό, πληρώνουμε φόρους, έχουμε εισοδήματα, έχουμε συμφέροντα, είναι όλα γραμμένα κάτω. Μακάρι, εμείς δίνουμε αυτή την πρόθεση αλλά θέλουμε και κάποια βοήθεια. Δεν μπορούμε μόνοι μας να κάνουμε αυτό. Εμείς θέλουμε βοήθεια, από εσάς. Φωνάξτε μας εσείς, να μας πείτε τι μπορείτε να κάνετε.

ΕΥΘ.ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Μπορώ να το μεταφέρω.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Βεβαίως να το μεταφέρετε. Όσον αφορά για τον κ. Κυρκίτσο, είναι πολύ σωστά αυτά που είπε. Εσείς προφανώς μιλάτε, γιατί εγώ τις 30 αυτές σελίδες που βγήκαν τελευταία τις ξέρω λέξη-λέξη. Ήθελα να σας πω ότι μιλάνε για τα πολυστρωματικά υλικά, τα οποία πράγματι έχουν πρόβλημα. Όταν έχουμε δηλαδή ΕΝΟΗ ή ΡVDC μαζί με ΡΕΤ, μαζί με ΡΡ που είναι όλα μαζί, με coextrusion,

είναι δηλαδή με συνεξέταση, τα οποία αυτά κάνουν barriers κλπ. Αυτά πράγματι, είναι μεγάλο πρόβλημα. Και το μόνο που μπορούμε να κάνουμε με αυτά είναι να τα κάψουμε, τίποτε άλλο.

Όπως είναι μεγάλο πρόβλημα και το TETRAPACK. Δεν βλέπω εγώ κανέναν να μιλάει για το TETRAPACK το οποίο είναι τέσσερα υλικά μαζί, τρία ή τέσσερα γιατί έχει και κόλλα μέσα. Είναι και η κόλλα, που είναι υλικό. Άρα, λοιπόν, συμφωνώ μαζί σας να γίνει ένας διάλογος με τον οποίον να δούμε τι υλικό είναι εκείνο το οποίο μπορεί να μπει στην κυκλική οικονομία. Μην ξεχνάτε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αυτόν τον στόχο, την κυκλική οικονομία.

Αν χρειαστεί να μειθούν και τα πλαστικά γενικά, όπως και οι σακούλες που έχουν μειωθεί ήδη όπως είδα, θα μειθούν. Αλλά, δεν θα πει ότι παίρνουμε την εύκολη λύση, «πονάει χέρι, κόβω χέρι», για να μην κάνουμε αυτά που πρέπει να κάνουμε. Δηλαδή την ποιότητα στα ΚΔΑΥ που είναι αισχρή. Εσείς είστε από την Ανακύκλωση, δεν είσατε; Είναι φοβερή η ποιότητα που βγάζουν τα ΚΔΑΥ τα δικά σας, φοβερή! Έχουμε βρει μέσα ποντίκια, έχουμε βρει μέσα..., δηλαδή είναι απίθανα πράγματα που γίνονται. Τι ανακύκλωση να κάνουμε; Πρέπει, λοιπόν, να γίνουν και εργοστάσια ανακύκλωσης, αυτά τα μεγάλα τα πενήντα που περιμένουμε, που υπάρχουν δύο δισεκατομμύρια και κάθονται, για ποιον λόγο δεν ξέρω.

Εμείς αναγκαζόμαστε και φέρνουμε υλικά από εκτός Ελλάδος, γιατί δεν υπάρχουν αρκετά σωστά υλικά στην Ελλάδα. Αυτό είχα να σας πω. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Εμείς ευχαριστούμε. Πολλά μπορούμε να πούμε, για αυτά που είπατε. Απλώς θέλω να πιστεύω ότι, δεν έχετε την πλήρη ενημέρωση. Μπορείτε να δείτε τα ΚΔΑΥ που δουλεύουν, τι βγάζουν, τις ποσότητες. Αυτά είναι γνωστά.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται)*

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Είναι γνωστά αυτά, αλλά θα έλεγα μην μπούμε σε αυτή τη συζήτηση, του γενικότερου προβλήματος της διαχείρισης. Είναι τεράστιο θέμα. Έχουμε άποψη, αλλά δεν είναι της στιγμής. Υπάρχει κάποιος που θέλει να πει ενστάσεις; Να τοποθετηθεί στα θέματα αυτά; Να πει μια γνώμη, σε σχέση και με τις εθελοντικές συμφωνίες;

Ο κ. Πετράκος έχει τον λόγο.

Κ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ: Καλησπέρα. Εγώ έρχομαι από τον χώρο των Βιοπλαστικών, ως αντιπρόσωπος εταιρείας. Ήθελα να ρωτήσω κάτι συγκεκριμένο τον κ. Κιοσέ. Είδα αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο, με τις 23 ερωτήσεις-απαντήσεις που είπατε και διαβάζω συγκεκριμένα.

Λέτε, αναφέρετε για τις βιοδιασπώμενες πως «*Η τεχνολογία των βιοδιασπώμενων πλαστικών δεν έχει εξελιχθεί επαρκώς ώστε να είναι αποδοτική και οικονομική η χρήση τους, ειδικά σε περιοχές με θερμό κλίμα*». Την ενημέρωση αυτή, εσείς από πού την έχετε; Διαφωνώ, δεν ξέρω δηλαδή από που την έχετε την πληροφορία. Αν την έχετε από παραγωγούς της πρώτης ύλης; Από παραγωγούς των σακούλων;

Λέτε «αποδοτική και οικονομική». Πάλι, τι εννοείτε; Δεν θέλω να σας ζαλίζω με πολλές ερωτήσεις, αλλά επειδή είναι λίγο δύσκολο με το μικρόφωνο, το κόστος της σακούλας φτιαγμένης από τέτοια υλικά, από τα πραγματικά βιοαποικοδομήσιμα, τουλάχιστον έξω στο εξωτερικό η οποία χρεώνεται στο ταμείο, δεν ξεπερνά τα 0,08€ ή 0,09€ ανά τεμάχιο, που σημαίνει όχι παραπάνω απ' όσο θα χρεώνεται η σακούλα η πλαστική του πολυαιθυλενίου σε 11 μήνες από σήμερα στο ταμείο. Άρα, τι εννοούμε δεν είναι οικονομική;

Θα μπορούσε απλά να χρεώνεται ως κόστος της, το κόστος παραγωγής της ή μάλλον το κόστος της πώλησης και να μην ξεπερνάει το κόστος της σακούλας που θα χρεώνεται είτε και από σήμερα, όπως ήταν μια πρόταση. Και πάλι έχω ένσταση σε αυτό που λέτε το θερμό κλίμα. Είναι πολύ γενική αυτή η τοποθέτηση. Και επειδή μιλάμε για ένα φυλλάδιο, το οποίο εμένα για παράδειγμα μου το έστειλαν συνεργάτες, φυλλάδιο το οποίο το έχει βάλει μέσα μεγάλη αλυσίδα της Β. Ελλάδας –καταλαβαίνετε ποια εννοούμε-, δεν θα το πω παραπληροφόρηση με την κακή έννοια, αν υπάρχει καλή έννοια με την παραπληροφόρηση. Θεωρώ ότι έγινε λόγω έλλειψης πληροφόρησης από πλευράς σας. Αλλά επειδή είστε οι αρμόδιοι να βοηθήσετε το κοινό, είσαστε ανάμεσα στο καταναλωτικό κοινό και στο ΙΕΛΚΑ και σε όλο αυτό που είναι το Σύστημα που λέμε, είστε πιο κοντά στον τελικό χρήστη, είναι λίγο ιδιαίτερος αυτός ο ρόλος σας.

Λ.ΚΙΟΣΗΣ: Το γνωρίζω αυτό που αναφέρετε. Στο πλαίσιο καταρχήν ενός φυλλαδίου, το είδατε πόσο περιορισμένος ήταν ο χώρος, δεν μπορούσαμε να γράψουμε πάρα πολλές λεπτομέρειες. Η πληροφόρηση η δική μας προέρχεται κυρίως από τους βασικούς μας συνεργάτες που είναι οι μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ, οι οποίοι για αρκετά χρόνια τώρα προσπαθούν να δουν ποιες εναλλακτικές υπάρχουν στο κομμάτι της πλαστικής σακούλας. Και από εκεί προκύπτει η κύρια πηγή ενημέρωσης. Δεν έχω μιλήσει δηλαδή, με την Βιομηχανία Πλαστικού. Άλλωστε, μέχρι πρόσφατα δεν γνωρίζαμε καν επιχειρήσεις που να το κάνουν. Πρόσφατα βρήκαμε επιχειρήσεις που να το κάνουν στην Ελλάδα. Ήταν πιθανό και μετά ίσως από την έκδοση του φυλλαδίου.

Τώρα αν είναι αποδοτικό και οικονομικό, με τις τιμές που μου είπατε, καταρχήν εγώ είχα την αίσθηση ότι είναι ακόμη παραπάνω. Δεν ξέρω αν είναι ελληνικές τιμές ή αν είναι στο εξωτερικό, οι συγκεκριμένες τιμές. Ακόμα και τα

0,08€ και τα 0,09€ που αναφέρατε για τις αλυσίδες του Λιανεμπορίου Τροφίμων και τις μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ, με τον ανταγωνισμό που έχουν και τον τρόπο που προσεγγίζουν τα οικονομικά στοιχεία, είναι πάρα πολύ υψηλό το κόστος. Δηλαδή όταν είναι στο 0,01€ η πλαστική σακούλα η απλή και πας στα 0,08€ ή 0.09€, είναι

Κ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται)*

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Ένα προς τρία; Εντάξει. Σε κάθε περίπτωση, στον ανταγωνισμό που έχουν οι επιχειρήσεις σήμερα, είναι πάρα πολύ υψηλή η διαφορά και για αυτό είναι μη αποδοτικό, μη οικονομικά εφικτή η λύση η συγκεκριμένη. Αν στο μέλλον πέσει, προφανώς θα ήταν το ιδανικό. Αλλά αυτή τη στιγμή και με τις τιμές που μου είπατε, μου φαίνεται ότι ακόμα έτσι όπως γνωρίζω εγώ την αγορά και το πλαίσιο το πώς ανταγωνίζονται μεταξύ τους, είναι πάρα πολύ υψηλό.

Κ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου)* Μιλάμε για ένα προϊόν, το οποίο θα πωλείται. Δεν μοιράζεται. Καταλαβαίνετε τι εννοώ. Δηλαδή η πλαστική σακούλα έως σήμερα το σουπερμάρκετ την αγοράζει και την έδινε δωρεάν, άρα πλήρωνε. Αυτό είναι ένα προϊόν. Αγοράζει και τα πουλάει.

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Σαν εναλλακτική, να το καταλάβω. Αλλά το θέμα δεν ήταν να έχουμε όλες τις εναλλακτικές και να τις πουλάμε όλες στον καταναλωτή. Ήταν ότι πάμε σε μια συγκεκριμένη πλαστική σακούλα, να την ... «Γιατί δεν μου την δίνουν τσάμπα»; Η ερώτηση στο συγκεκριμένο φυλλάδιο ήταν «Γιατί δεν μου δίνουν τσάμπα κομποστοποιήσιμη;» και η απάντηση είναι ότι δεν μπορούν να σου δώσουν τσάμπα κομποστοποιήσιμη, γιατί είναι πολύ ακριβή.

Κ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ: Κατά την γνώμη μου, πάντως, χρειάζεται αυτό που λέμε μια επαναδιατύπωση το συγκεκριμένο, γιατί είναι λάθος η πληροφορία. Δεν την βρίσκει ο καταναλωτής στο ταμείο, γιατί ακόμη το σύστημα δεν έχει υιοθετήσει αυτό το υλικό. Δηλαδή και ποσότητες υπάρχουν και οι άνθρωποι να τις παράξουν, υπάρχουν. Απλά καταλαβαίνουμε ότι το να περάσει κανείς από την δωρεάν διάθεση στο να την χρεώνει 0,09€ ή 0,10€, όσο μπορεί να στοιχίζει, αυτό είναι. Δηλαδή και η πληροφόρηση από τα σουπερμάρκετ ξέρω εγώ γιατί είναι αυτή που είναι. τέλος πάντων, να μην πλατειάζουμε. Δεν είναι ότι δεν τις βρίσκουν, ούτε είναι ότι δεν μπορούν να τις βρουν. Αυτό, απλά.

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Το οικονομικό είναι, δεν διαφωνώ σε αυτό. Δεν αναφέρω ότι δεν υπάρχουν, αλίμονο. Όπως είδα την διατύπωση, ότι δεν είναι οικονομικά εφικτή η χρήση. Τέλος πάντων, μην σταματήσουμε τώρα την κουβέντα εδώ πέρα.

Γ.ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ακούω με πολύ μεγάλη προσοχή όλα τα σχόλια και όλες τις παρεμβάσεις. Απλώς να υπενθυμίσω, ότι συζητάμε για την πλαστική σακούλα, όχι για την πλαστική σακούλα. Συζητάμε για την πλαστική σακούλα και τις επιπτώσεις

στο θαλάσσιο περιβάλλον. Αν αυτή τη στιγμή υπάρχει η ΚΥΑ, αν αυτή τη στιγμή υπάρχει Ευρωπαϊκή Οδηγία, υπάρχει γιατί έχει αποδειχθεί επιστημονικά ερευνητικά τις τελευταίες δύο δεκαετίες ότι έχει τραγικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Άρα, μιλάμε για την πλαστική σακούλα στο θαλάσσιο περιβάλλον. Δεν μιλάμε για κάτι άλλο.

Και όλα όσα θα πρέπει να λέμε, θα πρέπει να καταλήγουν πάντα τι επιπτώσεις έχει στο θαλάσσιο περιβάλλον, αυτό είναι το πρόβλημά μας. Και επειδή είμαστε και ένα νησιωτικό σύμπλεγμα, αυτό πρέπει να το κοιτάζουμε ακόμη περισσότερο. Δηλαδή ακόμα και οι κομποστοποιημένες σακούλες έχουν αποτύπωμα. Δηλαδή, ερευνητικά, δουλεύουμε πάρα πολύ πάνω σε αυτό. Συνεπώς, είναι πάρα πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά τα πράγματα αλλά θα πρέπει και το είπε και ο ΙΕΛΚΑ πάρα πολύ ωραία, ότι ο κόσμος δεν έχει αντιληφθεί τη σύνδεση της πλαστικής σακούλας με το θαλάσσιο περιβάλλον.

Δεν έχουμε τη δυνατότητα να δείχνουμε υποβρύχια βίντεο από τον Πατραϊκό, από τον Σαρωνικό, από τον Θερμαϊκό για να αντιληφθούμε για τι μιλάμε. Δυστυχώς, δεν έχουμε αυτή τη δυνατότητα. Αλλά θα πρέπει αυτή η σύνδεση να είναι μόνιμα στο μυαλό μας. Είτε είμαστε στο σουπερμάρκετ, είτε είμαστε σε οποιοδήποτε σημείο αγοράς, θα πρέπει να ξέρουμε ότι αυτό το υλικό που πιάνουμε, η πλαστική σακούλα, έχει πολύ μεγάλες πιθανότητες να φτάσει στο θαλάσσιο περιβάλλον και όχι να μείνει έτσι, διότι αν έμενε έτσι η πλαστική σακούλα θα ήταν εύκολα τα πράγματα.

Θα δημιουργήσει μικροπλαστικά –γιατί αυτό είναι το τεράστιο πρόβλημα-, το οποίο δεν ανακτάται ποτέ από το θαλάσσιο περιβάλλον. Και αυτή τη στιγμή υπάρχουν καινούριες έρευνες που έχουν γίνει, όταν μικροπλαστικά πλέον μπαίνουν στην τροφική αλυσίδα. Άρα, έχουμε ένα τεράστιο πρόβλημα. Και αυτή τη στιγμή έχουμε τρισεκατομμύρια τόνους μικροπλαστικών σε όλο το θαλάσσιο περιβάλλον το παγκόσμιο, και νομίζω είμαστε πάρα πολύ κοντά να υποδείξουμε και πλέον στην Ελλάδα και στις ελληνικές θάλασσες, περιοχές που καθορίζονται ως «σούπες πλαστικού» όπως λέμε διεθνώς. Θα έχουμε και στην Ελλάδα αυτή την «σούπα πλαστικού». Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Άλλη ερώτηση; Ο κ. Κουκιάσας έχει τον λόγο.

ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Θα ήθελα να συνεχίσω σε αυτό που ανέφερε ο κ. Παπαθεοδώρου, ότι η απόφαση του Ευρωκοινοβουλίου στην οποία στηρίχθηκε οτιδήποτε έγινε μετά σχετικά με την πλαστική σακούλα, έχει να κάνει μόνο με το θαλάσσιο περιβάλλον. Δεν είναι ότι δεν υπάρχουν επιπτώσεις σε όλο το περιβάλλον από τα πλαστικά και την πλαστική σακούλα, αλλά τα πλαστικά μέσα στην θάλασσα είναι ένας ιδιαίτερος ρύπος.

Και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυτή τη στιγμή σε επίπεδο τεχνικό καταρχάς, επιστημονικό, πολύ σύντομα, από τον Απρίλιο και μετά θα δει τις επιπτώσεις του πλαστικού και ιδιαίτερα του μικροπλαστικού στο πόσιμο νερό, στο οποίο πάλι έχουμε φαινόμενα, μελέτες οι οποίες είναι από αυτές που δεν περιμέναμε. Όπως δεν περιμέναμε το πόσο θα είναι επιβαρυνμένο το θαλάσσιο περιβάλλον από το πλαστικό, έτσι είναι και στο πόσιμο νερό. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Η κα. Τζιμούλη έχει τον λόγο.

Θ.ΤΖΙΜΟΥΛΗ: Είμαι από την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού. Με αφορμή αυτό που είπε ο κ. Παπαθεοδώρου σχετικά με την κομποστοποιήσιμη σακούλα, μου έχει γεννηθεί ένας προβληματισμός. Προτείνουμε μία άλλη λύση, αλλά πάλι καταλήγουμε σε κάτι το οποίο είναι μιας χρήσης. Ενώ έχουμε αυτή τη στιγμή ένα πολύ καλό πεδίο να βγάλουμε από τη ζωή μας τα υλικά μιας χρήσης, αντιπροτείνουμε κάτι το οποίο προφανώς δεν έχει το ίδιο αποτύπωμα με την πλαστική σακούλα αλλά έχει αποτύπωμα όπως πολύ σωστά είπατε. Οπότε, γιατί να το δώσουμε ως λύση και να μην μπούμε κατευθείαν στο πάνινη, καροτσάκι και οτιδήποτε; Γιατί να ανοίξουμε αυτό το κομμάτι; Είναι η απορία μου.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Υπάρχουν ανάγκες ακόμα για μιας χρήσης ενδεχομένως, πλαστικές σακούλες. Κάποιοι είναι τελείως εξαρτημένοι και δεν έχουν ακόμη τεχνικά δημιουργηθεί οι εναλλακτικές επιλογές. Αυτά, είναι οριακά.

Επίσης, οι κομποστοποιήσιμες σακούλες ποιος είπε ότι είναι μιας χρήσης; Μπορεί να είναι και πολλών χρήσεων. Και το κομποστοποιήσιμο υλικό δεν μιλάμε ότι είναι μόνο για σακούλες. Μιλάμε για μια σειρά άλλα πράγματα, από ποτηράκια, πιατάκια, πιρουνάκια. Οτιδήποτε ξέραμε μέχρι τώρα σαν πλαστικό, θα μπορούσε να είναι και από κομποστοποιήσιμη πρώτη ύλη. Και αυτό έρχεται.

Επίσης, το σημαντικό όμως είναι και σωστά ειπώθηκε από τον κ. Παπάζογλου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει έμφαση στην ανακύκλωση, αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει έμφαση μεγαλύτερη στην πρόληψη. Η πρόληψη είναι πιο πάνω από την ανακύκλωση, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και στα θέματα της πρόληψης, είμαστε πάρα πολύ πίσω. Τεχνολογικά αναπτύσσονται πάρα πολλές δυνατότητες για αποφυγή παραγωγής συσκευασιών για παράδειγμα ή προϊόντων τα οποία ήταν μιας χρήσης κλπ.

Σας θυμίζω σουπερμάρκετ χωρίς συσκευασίες ήδη υπάρχουν στη Γερμανία. Σας θυμίζω τώρα η AMAZON έφτιαξε σουπερμάρκετ, που δεν έχει ούτε προσωπικό. Ούτε προσωπικό και ούτε συσκευασία. Θα έχουμε τέτοιες τεχνολογικές εξελίξεις. Εάν δεν τις παρακολουθεί και η Βιομηχανία και το Λιανεμπόριο, θα είμαστε απ' έξω από τις εξελίξεις. Πρέπει να τις παρακολουθούμε και οι Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και οι πάντες. Άρα, λοιπόν, είναι σε εξέλιξη τα θέματα.

Σαφώς η τάση θα πρέπει να είναι λιγότερη επίπτωση στο περιβάλλον από οποιοδήποτε υλικό, όχι μόνο από τα πλαστικά. Από οποιοδήποτε υλικό! Και η μόνη λύση σε αυτό, η καλύτερη διέξοδος είναι η πρόληψη. Του να αποφύγουμε, για όλα τα υλικά, δεν μιλάω μόνο για τα πλαστικά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ο κ. Κιοσές έχει τον λόγο.

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Να προσθέσω κι εγώ κάτι, πάνω σε αυτό που είπατε όλοι οι προηγούμενοι. Ότι όντως, η πλαστική σακούλα μεταφοράς είναι κάτι που μπορούμε να το αντικαταστήσουμε. Δηλαδή, δεν είναι πρέπει να ζήσουμε με την πλαστική σακούλα μεταφοράς, οποιοδήποτε υλικό και αν είναι, η μιας χρήσης τέλος πάντων πλαστική σακούλα μεταφοράς. Αντιθέτως, υπάρχουν πράγματα τα οποία αυτή τη στιγμή τα χρειαζόμαστε. Δηλαδή το να πάρουμε ένα κοτόπουλο το οποίο να είναι συσκευασμένο με ένα σελοφάν γύρω-γύρω το οποίο πιθανόν θα μπορούσε να είναι κομποστοποιήσιμο, είναι απαραίτητο κάπως να συσκευάσουμε το κοτόπουλο για να μην πάθουμε σαλμονέλα.

Υπάρχουν κάποια πράγματα, που θα τα χρειαζόμαστε πάντα. Ίσως θα έπρεπε η στρατηγική να είναι να εστιάσουμε σε πράγματα που δεν μπορούμε να αντικαταστήσουμε με κάτι πολλαπλών χρήσεων και σε αυτά να πάμε να βρούμε λύσεις εναλλακτικών υλικών, παρά σε πράγματα που μπορούμε να αντικαταστήσουμε με υλικά αντικείμενα πολλαπλών χρήσεων και να βρούμε για αυτά λύσεις οι οποίες θα είναι προβληματικές ίσως.

Γ.ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Εγώ να πω ότι το πρόβλημά μας δεν είναι μόνο η πλαστική σακούλα. Πιθανώς να είναι η κορυφή του παγόβουνου, άρα θεωρώ ότι έχουμε επικεντρώσει στην πλαστική σακούλα αλλά το πρόβλημά μας είναι πολύ σοβαρότερο στην Ελλάδα και στο θαλάσσιο περιβάλλον. Έχει διαπιστωθεί από όλες τις έρευνες που έχουμε κάνει και εμείς αλλά και άλλοι συνεργάτες από άλλα Ινστιτούτα και Πανεπιστήμια, ότι το 50% των απορριμμάτων στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο είναι τρεις συσκευασίες: είναι η πλαστική σακούλα, το πλαστικό μπουκάλι μιας χρήσης νερού και το κουτάκι αλουμινίου. Άρα, αντιλαμβάνεστε ότι το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό που νομίζουμε εμείς ότι θεραπεύουμε με αυτή την ΚΥΑ.

Άρα, αυτό είναι ένα πρώτο βήμα και θα πρέπει να είμαστε όλοι ευαισθητοποιημένοι για να πάμε στο επόμενο βήμα όπου έχουν πάει και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ακόμα και οι Πολιτείες της Αμερικής, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής έχουν πάει σε πρακτικές περιορισμού του πλαστικού μπουκαλιού νερού. Για παράδειγμα, μια πρόσφατη έρευνα που κάναμε σε συνεργασία με την κα Καραπαναγιώτη από το Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών, δείχνει ότι στο ελληνικό θαλάσσιο περιβάλλον το πλαστικό μπουκάλι νερού απελευθερώνει πολύ μεγαλύτερες ποσότητες μικροπλαστικού σε πολύ σύντομο χρόνο, πολύ πιο σύντομο

χρόνο από ότι νομίζαμε βιβλιογραφικά και πειραματικά. Άρα, έχουμε πολύ σοβαρά θέματα να αντιμετωπίσουμε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θέλατε να πείτε κάτι κ. Παπάζογλου;

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Ήθελα απλώς να πω εδώ στο Φόρουμ, ότι τα πλαστικά που έρχονται από το πετρέλαιο, έχουν πολύ περιορισμένο χρόνο ζωής. Δηλαδή δεν θα υπάρχουν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, όπως τα ξέρουμε σήμερα. Και ο λόγος είναι γιατί η τεχνολογική ανάπτυξη μας πηγαίνει σιγά-σιγά σε υλικά τα οποία θα βιοδιασπώνται όλα, είτε είναι από πετρέλαιο, είτε είναι από φυτικές πρώτες ύλες, μέσα στη θάλασσα σε πέντε έως δεκαπέντε χρόνια, με νέα ένζυμα τα οποία έχουν ανακαλυφθεί και υπάρχουν πάρα πολύ θετικά πειράματα.

Και εγώ προβλέπω, εγώ δεν θα είμαι ζωντανός στην εποχή εκείνη αλλά πιστεύω ότι σε 20, 25, 30 χρόνια δεν θα υπάρχει τέτοιο θέμα. Στη θάλασσα όλα τα καινούρια, ότι μπαίνει, θα διασπάται μέσα σε πέντε με δέκα χρόνια και θα βγαίνει νερό και διοξείδιο του άνθρακα.

ΑΚΡΟΑΤΗΣ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Αυτό που ακούω, είναι για εμένα λίγο παράξενο.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Γιατί είναι παράξενο;

ΑΚΡΟΑΤΗΣ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Δηλαδή όταν διασπάται το πλαστικό στην θάλασσα, πού θα πάνε οι ουσίες αυτές;

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Το περισσότερο είναι διοξείδιο του άνθρακα.

ΑΚΡΟΑΤΗΣ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Πού θα πάνε;

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Τώρα θέλετε να πιάσουμε αυτή την κουβέντα; Την πιάνουμε, αλλά τώρα δεν είναι της στιγμής. Αφήστε με να πω μερικά πράγματα και αν θέλετε να γράψετε κάτι σ' εμένα, θα σας απαντήσω. Παρ' όλο που είμαι πολύ πολυάσχολος, σας υπόσχομαι θα σας απαντήσω. Να, εδώ είναι τα στοιχεία μου. Αυτό, είναι το ένα πράγμα.

Το δεύτερο πράγμα είναι ότι πράγματι, όπως είπε ο κύριος για τα βιοπλαστικά- δεν θυμάμαι το όνομά του-, σήμερα το βιοπλαστικό είναι μέσα στη ζωή μας και πολύ σύντομα όλες οι εταιρείες που κάνουν πλαστικά θα κάνουν και βιοπλαστικά. Η τελευταία Οδηγία, επιμένω και διαφωνώ μαζί σας κύριε Πρόεδρε, είναι διότι το πρώτο πράγμα σε αυτή την τελευταία Οδηγία είναι η κυκλική οικονομία που είναι λίγο διαφορετικό. Πάντως, μέσα εκεί έχει πάρα πολλά στοιχεία για τα βιοπλαστικά, διότι πρέπει να επενδυθούν πάρα πολλά χρήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να βρεθούν και να ξεκαθαρίσει το θέμα των βιοπλαστικών, γιατί το θέμα των βιοπλαστικών είναι πολύ πολύπλοκο.

Υπάρχει το PLA, το οποίο μπορούν άυριο όλα τα μπουκάλια να γίνουν PLA, το οποίο δεν είναι κομποστοποιήσιμο στο σπίτι αλλά είναι κομποστοποιήσιμο σε ειδικές μονάδες, όμως αυτό έχει ένα πρόβλημα. Ότι όταν ανακατευτεί με το PET στα waste streams που είναι το PET, έχει μεγάλη δυσκολία να το ξεχωρίσουμε από το PET. Βέβαια πριν από δύο-τρεις μήνες οι εταιρείες που κάνουν το NIR –που το ξέρει η κυρία καλά το NIR από τα ΚΔΑΥ- λένε, ισχυρίζονται ότι μπορούν να το ξεχωρίσουν από το PET. Θα το δούμε αυτό.

Είναι πάντως και αυτό ένα πράγμα, το οποίο είναι καλό. Και στο κάτω-κάτω της γραφής, η κοινωνία είναι εκείνη η οποία ζήτησε τα προϊόντα μιας χρήσεως. Δεν τα ζήτησε και δεν φταίει το προϊόν μιας χρήσεως, όταν ο άλλος ο ασυνείδητος το πετάει. Παρακαλώ, πέστε μου.

ΑΚΡΟΑΤΗΣ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Το χρήμα τα ζήτησε.

ΧΡ.ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Α! Εσείς τι συμφέροντα έχετε, κύριε; Βεβαίως το χρήμα τα ζήτησε! Για αυτό έκαναν και επενδύσεις! Για αυτό γίνονται επενδύσεις!

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε κ. Παπάζογλου.

Ο κ. Κιοσές θέλει να πει κάτι εκ μέρους του ΙΕΛΚΑ.

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Για να επανέλθω λίγο στην αρχική συζήτηση που είχαμε. Σε σχέση με τις πρωτοβουλίες κινήτρων και αντικινήτρων, τα εταιρικά προγράμματα επιβράβευσης ναι μεν θα μπορούσαν σε εταιρικό επίπεδο να βοηθήσουν αλλά η αλήθεια είναι ότι είναι αρκετά περιορισμένα αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα. Δηλαδή από τις μεγάλες αλυσίδες λιανεμπορίου, σουπερμάρκετ αυτή τη στιγμή δύο με τρεις μάλλον θα μπορούσαμε να πούμε το χρησιμοποιούν, ενώ γενικώς στο λιανεμπόριο λίγες είναι αυτές που τα αξιοποιούν και τα χρησιμοποιούν γιατί έχουν γίνει αρκετές αλλαγές στον κλάδο. Εντάξει, μην μπούμε τώρα στην κουβέντα γιατί έχει συμβεί αυτό.

Μεμονωμένα θα μπορούσαν θεωρητικά να γίνουν, αλλά συνολικά στην χώρα και στην οικονομία δεν νομίζω ότι θα ήταν αποδοτικό. Ίσως θα ήταν πιο αποδοτικό να πηγαίναμε σε κάποια ίσως προγράμματα επιβράβευσης σε επίπεδο Δήμων, ίσως πιλοτικά στην αρχή και ύστερα συνολικά. Παράδειγμα, στον Δήμο Σύρου ίσως. Αν πηγαίνεις με την επαναχρησιμοποιούμενη τσάντα, σου βάζει μια υπογραφή κάπου και όταν μαζέψεις εκατό υπογραφές ή δέκα ή 'χ', να έχεις κάποιο όφελος. Οπότε, αυτό είναι το ένα πράγμα που θα ήθελα να θέσω στην κουβέντα, για να επανέλθουμε και στην αρχική κουβέντα.

Και το δεύτερο που θα ήθελα να θέσω, είναι το εξής. Εγώ όπως το έχω στο μυαλό μου, το τέλος είναι τέλος αυτό που πληρώνουμε για την πλαστική σακούλα γιατί χρησιμοποιώ ένα μέρος του περιβάλλοντος. Παίρνω ένα μέρος του περιβάλλοντος έστω προσωρινά, το χρησιμοποιώ για να χρησιμοποιήσω αυτό το περιβάλλον, να μολύνω το περιβάλλον παίρνω 0,04€. Εάν εγώ αυτή τη σακούλα δεν

την χρησιμοποιήσω ή τέλος πάντων αφού την χρησιμοποιήσω την επιστρέψω σε μονάδα ανακύκλωσης στον Δήμο, στην Πολιτεία, άρα δεν μολύνω το περιβάλλον, δεν θα ήταν σωστό αυτά τα 0,04€ να μου επιστραφούν; Πόσο δύσκολο θα είναι;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: (Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου) Αυτό προτείναμε.

Λ.ΚΙΟΣΕΣ: Ίσως μπορεί να ήμουν έξω εκείνη τη στιγμή και να μην το άκουσα. Ίσως και με ένα αυτόματο μηχάνημα κάπως, να μπορούσε να γίνει αυτά τα 0,04€ αν την πάω πίσω την σακούλα, να τα πάρω πίσω. Που θα είναι 0,04€, που θα είναι 0,09€ μετά τα λεπτά κλπ. Σαν ιδέα έχω αυτό, σαν πρώτη σκέψη.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ενδιαφέρουσα η σκέψη, όμως προσέξτε. Ένας καταναλωτής ο οποίος χρησιμοποιεί μια σακούλα, κάνει τη δουλειά του και την επιστρέφει, έχουν καταναλωθεί πρώτες ύλες για να παραχθεί. Έχουν καταναλωθεί, έχει διακινηθεί αυτή η σακούλα, έχει καταναλώσει ενέργεια κλπ. Άρα λοιπόν το να του επιστρέψεις τα λεφτά, μα έχει ήδη μια επίπτωση. Ενώ αν πηγαίνει με τη δικιά του τσάντα και δεν μπαίνει σ' αυτόν τον κύκλο η πλαστική σακούλα, η επίπτωση θα είναι πολύ μικρότερη.

Άρα, λοιπόν, καταρχήν, η γνώμη μου είναι ότι δεν μπορεί να επιστραφεί αυτό το τέλος πίσω γιατί ήδη η επίπτωση είναι μεγάλη. Ίσως ένα πολύ μικρό μέρος αυτής της επίπτωσης να το πάρει, αλλά το νόημα είναι να πάρει πίσω μισό λεπτό του λεπτού; Δεν έχει νόημα. Για αυτό και προτείναμε στις εθελοντικές συμφωνίες εάν επιστρέψει για παράδειγμα 30 σακούλες πλαστικές, να πάρει μια πάνινη τσάντα σαν δώρο από το σουπερμάρκετ. Και αυτή η πάνινη τσάντα ή το διχτάκι ή η πλαστική τσάντα πολλών χρήσεων, να τον διευκολύνει να μην ξαναπάρει πλαστική σακούλα και να πληρώσει τα τέσσερα λεπτά.

Με αυτή την έννοια, εμείς λέμε να επιστραφεί. Αλλιώς δεν είναι το θέμα το 1:1. Δεν υπάρχει 1:1. Οτιδήποτε, υπάρχει επίπτωση. Άρα στις εθελοντικές συμφωνίες στην ουσία, εμείς κάναμε δύο βασικές προτάσεις. Η επιστροφή της σακούλας να επιβραβεύεται και τεχνικά να γίνει, τα σουπερμάρκετ να συνεργαστούν. Και το δεύτερο είναι κάποια bonus που μπορούν να πάρουν οι καταναλωτές, εάν χρησιμοποιούν πολύ λίγες σακούλες ή αν επιστρέφουν σακούλες, που νομίζω ότι μπορούν τα σουπερμάρκετ να το κάνουν. Μέσω της κάρτας, δίνουν ήδη δώρα. Πας και σου λέει «Αν έχεις τόσες μονάδες, θα πάρεις 50% έκπτωση σε αυτό το προϊόν». Το ίδιο πράγμα μπορεί να ισχύσει με ένα καρότσι.

Εάν, λοιπόν, εσύ δεν χρησιμοποιείς πλαστικές σακούλες καθόλου, θα σου το επισημαίνουμε σε μια καρτέλα και στο τέλος του χρόνου σου δίνουμε δώρο ένα καρότσι ή το πληρώνεις με 90% έκπτωση ή όση έκπτωση θέλει το σουπερμάρκετ. Υπάρχουν τρόποι επιβράβευσης, οι οποίοι ακόμα και η επιβράβευση να λειτουργεί υπέρ του να μειώσουμε την πλαστική σακούλα. Δεν είναι σου δίνω ένα δωράκι

άσχετο. Σου δίνω κάτι που να σε βοηθήσει να πετύχεις ακόμα καλύτερα αποτελέσματα.

ΕΥΘ.ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Να προσθέσω απλά ότι το περιβαλλοντικό τέλος είναι τέλος για την μη χρήση της σακούλας τελείως. Είναι δηλαδή τέλος, που προέρχεται στην πολιτική της πρόληψης, δηλαδή του να μην χρησιμοποιήσω. Είναι αποτρεπτικό μέτρο, για να μην χρησιμοποιήσω αυτό το προϊόν, γιατί είναι επιβλαβές στο θαλάσσιο περιβάλλον, όπως έχουμε πει και σε προηγούμενα Φόρουμ.

Από εκεί και πέρα για την ανακύκλωση, είναι άλλη πολιτική. Περνάμε σε επόμενη προτεραιότητα-βαθμίδα. Αφού το χρησιμοποιήσω, θα πρέπει να το ανακυκλώσω. Είναι μια υποχρέωση ούτως ή άλλως. Εκεί υπάρχει το τέλος της ανακύκλωσης, που πληρώνουν οι παραγωγοί στα Συστήματα για την ανακύκλωση. Οπότε, απλά να το ξεχωρίσουμε αυτό.

Επίσης στην ΚΥΑ προβλέπεται κάπου, παροτρύνεται μάλλον και έρχεται εδώ να «κουμπώσουν» οι εθελοντικές συμφωνίες που συζητάμε τώρα, ότι ναι μεν απαγορεύονται όλες οι προωθητικές ενέργειες οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με αυτά τα μέτρα τα οικονομικά, αλλά κάπου αναφέρεται ότι επιτρέπεται αυτό, δηλαδή να συγκεντρώνονται σακούλες πλαστικές και να δίνονται από τα σουπερμάρκετ, άρα είναι και στο πνεύμα της νομοθεσίας.

Λ.ΚΙΟΣΣΗΣ: Συμφωνώ, δεν είναι θέμα διαφωνίας. Απλά το πρόβλημα για εμένα, δεν είναι τόσο να βρεις την ανταμοιβή ή να δώσεις ανταμοιβή σαν λιανεμπορική επιχείρηση, προς τον καταναλωτή. Το θέμα είναι να μπορείς είτε να καταγράψεις, να πιστοποιήσεις κάπως την καλή συμπεριφορά. Δηλαδή πέρα από το να επιστρέψεις πλαστικές σακούλες, το να χρησιμοποιείς επαναχρησιμοποιούμενη τσάντα είναι λίγο δύσκολο να το καταγράψεις, να το μετρήσεις. Δηλαδή ίσως εκεί πέρα χρειάζεται να γίνει πιο πολλή συζήτηση, να βρεθούν κάποιοι τρόποι ώστε να μπορείς να βρεις αυτούς τους καταναλωτές και να καταλάβεις ότι όντως χρησιμοποιούν επαναχρησιμοποιούμενη, όντως δεν παίρνουν τσάντα μιας χρήσεως και μετά να τους επιβραβεύσεις.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Προωθητικές ενέργειες σε αλυσίδες σε προϊόντα, που έχεις μια καρτέλα και κάθε φορά που συμπληρώνεις... Θα μπορούσε λοιπόν στο ταμείο να έχεις μια καρτέλα που να σου λέει θα έχεις μια έκπτωση στο τέλος, και να σου βάζει μια στάμπα ότι σήμερα ήρθες με επαναχρησιμοποιούμενη τσάντα το ταμείο. Και μόλις συμπληρώσεις είκοσι τέτοιες επισκέψεις με επαναχρησιμοποιούμενη τσάντα, να δικαιούσαι το όποιο δώρο κρίνει το σουπερμάρκετ ή το όφελος κλπ. Γίνεται, δεν είναι κάτι δύσκολο. Ήδη το κάνουν. Υπάρχει και εμπειρία.

Λ.ΚΙΟΣΣΗΣ: Δεν διαφωνώ, απλά θέλει κόστος από την πλευρά του Λιανέμπορου. Θέλει δουλειά από την πλευρά του Λιανέμπορου και ίσως είναι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Προτείνω να τα συζητήσουμε σε μια ειδική συνάντηση, το Λιανεμπόριο, να δούμε τα τεχνικά θέματα σε μια ειδική συνάντηση, πως πρακτικά μπορεί να γίνει και αν αυτό το κόστος είναι μεγάλο ή όχι. Να το δούμε και με την Πολιτεία, πως μπορεί και η Πολιτεία να το λάβει υπόψη της στα θέματα αυτά και πώς να διευκολύνει τις αλυσίδες για να βοηθήσει. Γιατί η Πολιτεία θέλει να βοηθήσει στις εθελοντικές συμφωνίες, αν υπάρχει μεγάλο κόστος. Εγώ νομίζω δεν είναι πολύ μεγάλο το κόστος και θα ήταν χαρά των αλυσίδων. Απλώς δεν ξέρουν, δεν ξέρουμε όλοι πως μπορούμε πρακτικά να το εφαρμόσουμε πιο αποτελεσματικά και νομίζω θα το βρούμε.

Η κα Μιχαηλίδου έχει τον λόγο.

Ζ.ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ: Γεια σας, είμαι από το Πράσινο Κίνημα. Αυτό που θα ήθελα να πω είναι επειδή η Ελλάδα έχει τόσα πολλά νησιά, να ευαισθητοποιήσουμε εκεί, τουλάχιστον να μαζευτούν από τις παραλίες όλα τα πλαστικά, όλες οι σακούλες, όλα αυτά. Να γίνει μια ενημέρωση, να ξεκινήσουμε από τους μαθητές, από τα σχολεία, απ' όλα αυτά. Να μην συνεχίζουν να πετάνε σακούλες, να παίρνουν σακουλάκια στην παραλία και να τα αφήνουν και πλαστικά μπουκάλια, ούτως ώστε να μπορέσουμε να σώσουμε ό,τι έχει ήδη γίνει σε αυτές τις παραλίες, σε αυτά τα νησιά γιατί όλη η Ελλάδα είναι νησιά και θάλασσα. Ούτως ώστε, να μπορέσουμε να περιορίσουμε το κακό και να ξεκινήσουμε και από εκεί. Δηλαδή, και από κάτω και από πάνω. Σαν εισήγηση το λέω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Το Life Debag το έκανε στην Σύρο. Μια επικοινωνιακή καμπάνια απίστευτη, σε πάρα πολλά επίπεδα όπως έχουμε αναφέρει. Το αποτέλεσμα είναι πάνω από 50% -θα δούμε τα ακριβή νούμερα- μέσα σε δύο χρόνια μείωση της πλαστικής σακούλας στις παραλίες κλπ. Το θέμα είναι, υπήρχε ένα πρόγραμμα από πίσω. Υπάρχει δυνατότητα στα δεκάδες, μερικές εκατοντάδες νησιά που κατοικούνται, ενημέρωση, να πάμε να κάνουμε την ίδια καμπάνια; Είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Εδώ δεν πρέπει μόνο να χαϊδεύουμε αυτιά. Θα πρέπει να πούμε ότι και οι τοπικές κοινωνίες έχουν και αυτές υποχρέωση. Και το λέω και εγώ, που είμαι μέσα σε μια Περιβαλλοντική Οργάνωση. Οι τοπικές κοινωνίες θα πρέπει να ενεργοποιηθούν. Δεν μπορεί να ζητάμε «Έλα να με σώσεις»! Όχι! Ο καθένας στο μέρος του θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες να σώσει την περιοχή του.

Το υλικό υπάρχει, εμείς το ανεβάζουμε. Δίνουμε τη δυνατότητα και αυτή είναι η δουλειά που κάνουμε, να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις. Η Πολιτεία να φτιάξει τη νομοθεσία, κι εμείς βοηθάμε να γίνει πιο σωστή. Το Λιανεμπόριο να πάρει πρωτοβουλίες. Αλλά, όλοι έχουμε ευθύνες σε αυτό, αν θέλουμε να πετύχει. Άρα, ο καθένας θα πρέπει να παίξει τον δικό του τον ρόλο, τον παραγωγικό, τον

θετικό ρόλο ώστε να φτάσουμε στο τελικό αποτέλεσμα που θα είναι μια συνισταμένη όλων των δυνάμεων οι οποίοι βοηθάνε.

Κι εδώ νομίζω ότι στο θέμα της πλαστικής σακούλας υπάρχουν, οι περισσότεροι συγκλίνουμε, άσχετα αν η Βιομηχανία έχει έρθει και έχει γκριλιάξει εδώ στα Φόρουμ μας. Στο τέλος, θα δείτε ότι και η Βιομηχανία θα ωφεληθεί από αυτή την ιστορία, γιατί δεν μπορεί να κάνει και αλλιώς. Όταν έρχονται οι Οδηγίες, όταν έρχεται η παγκόσμια κοινωνία και λέει «Δεν θέλω τα προϊόντα μιας χρήσης», δηλαδή τι να κάνουμε; Θα πούμε «Όχι, εγώ θέλω να παράγω προϊόντα μιας χρήσης»; Αφού πάμε να τα καταργήσουμε.

Άρα αν και η Βιομηχανία δεν δει αυτή την τάση, και όχι μόνο η Βιομηχανία, το Λιανεμπόριο, οι πάντες πρέπει να την δούμε και να προσαρμοζόμαστε δημιουργικά και θετικά, θα χάσουμε το τρένο. Θα μας πετάξει απ' έξω η αγορά, αν κάποιοι είναι στην αγορά και θέλουν να μείνουν κ.ο.κ.. Ο καθένας από τη μεριά του και από την θέση του, μπορεί να συμβάλει. Αυτή είναι η δικιά μας θέση και δυστυχώς αυτά που κάναμε στην Σύρο δεν μπορεί να γίνουν σε όλα τα νησιά. Δυστυχώς! Μακάρι να μπορούσαμε!

Ευχαριστούμε όλους που ήρθατε, πάρα πολύ. Νομίζω ότι κατατέθηκαν πράγματα πολύ σημαντικά, διότι ήμασταν όλοι σημαντικοί στο θέμα που διαπραγματευτήκαμε. Θα ληφθούν όλα αυτά υπόψη και θέλω να πιστεύω ότι η επόμενη συνάντηση θα είναι πολύ πιο συγκεκριμένη για το πώς μπορούμε να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες εθελοντικές συμφωνίες και σε μια επόμενη να τις αποφασίσουμε επιτέλους και να τις υλοποιούμε.

Υπάρχει ένας ελαφρύς μπουφές. Δεν πρέπει να αφήσουμε τίποτα, αν και έχουμε φροντίσει αν μείνει κάτι, θα τα δώσουμε για αναδιανομή τροφίμων. Αλλά μπορούμε ό,τι θέλει ο καθένας να περάσει στον μπουφέ και να συνεχιστεί και η κουβέντα με ένα πιάτο. Ευχαριστούμε πολύ που ήρθατε, όλους. Λύεται η Συνεδρίαση.

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 13.50'